

نه نتونى روبينز

هاوريم به..

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

و.چيا عبدالله

منتدى اقرأ الثقافي

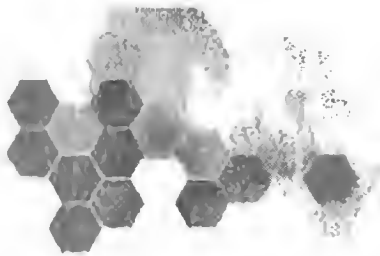

www.iqra.ahlamontada.com

ئەتتونی روبینز

هاوریم بە

وەرکێانی لە عەمەدییەو : جیا عبدالله
٢٠٠٧

ناوی کتیب: هاوړېم به

نوسینی: ټه ټوټی روپینز

وهرگیرانی: چیا عبدالله

دیزاین و نه خشه سازی بهرگ: عیماد عبدالقادر

دهزگای چاپ: ناوهندی راگه یاندنی ئارا

ژ. سپاردن: (۹۷۷) ی ۲۰۰۷ ی دراوه تی

تیراژ: (۱۰۰) دانه

نوبه ی چاپ: یه کهم

نرخي کتیب: (۲۵۰) دینار

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشہ کی :

نہم کتیبہ پیشکشہ بہ تو چونکہ تۆم خوش دہوی، لہ چاوگہی نہو خوشہ ویستہ شہوہ ئومیدہ وارم سہرجہم ئامۆژگاریہ کانی ناوئہم کتیبہ بکہیتہ تابلۆیک و بہ دیواری بیرتدا ہلّیان بواسیت تا کو لہویشہوہ بینہ کردارو ژبانست بہرہو خوشی بہرن.. ئہ گہرچی ناوی کتیبہ کہ بہ زمانی عہدہ بی بہم جۆرہ نیہ بہلام بۆ نہوہی کورتتر و پرماتر بیت نہم ناوہم بہ گونجاو زانی تا کو لہ سہرہ تا تا کو کوتابی نہم گہشتہ ہاوریم بیت، ہاورپیہ تیک کہ ہہموو نہومانا جوانانہی ہلگرتبیت کہ ووشہی (ہاورپی) لہخوی گرتوہ، بہلّی ہاوریم بہ لہ پدیکہ لکردنی ئەزمونیککی دورودریژ کہ لہ دووتوی نہم کتیبہ دا خوی دہ بینتہوہ نہو کتیبہی کہ ئارنۆلد شوارزینجر دہ بارہی دہلّیت :

(نہم کتیبہ تہنہا چہند ئامۆژگاریہک نیہ لہ ہاورپیہ کہوہ بہلۆ رپیہرکہ ناتوانی لیتی دووربی) .

نہم کتیبہ رپیہرکی سادہیہ لہ پیناوی گرتنہ دہستی جلّہوی ژبانی خۆت ..
بہلّی ہاوریم بہ لہ پیناوی ژبانیککی باشردا .

وہرگنیر

۲۰۰۷/۹/۱

چیرۆکی پیاویک ..

پیش چهند سالتیک له مموو بهر له بهر به یانی جهژندا خیزانیکی بچوک به خه بهر هاتهوه، ههستیکی ناخۆش و پر له ره شینی بالی کیشابوو به سه ریاند له کاتیکدا ئه مه رۆژیکه بانگه شهی ههستی رازیوون و خۆشی و سوپاسگوزاری ده کات، ئه وهی سه رقالتی کردبوون ته نه ها بیر کردنه وه و خه بخواردن بوو له وه شتانهی که خه لک هه یه تی و ئه مان نیانه، خۆ ئه گهر په یوه ندیان بکر دایه به کۆمه لهی خیز خوازانه وه خوانیکی باش و به له زه تیان بۆ ده رازاندنه وه، به لام وایان نه کرد، بۆچی؟ چونکه ئه مانیش وه ک زۆرینهی خه لکی عیززه تی نه فستیان نه یده هیشت وا بکه ن و به هه موو توانایانه وه هه ول ده دن که ئه وهی هه یانه به سیان بیت.

ئهم هه لۆیسته شیان به ره و دارمان و بیهیوایی بردن، پاشانیس دایک و باوک به ره و ده مه قالتی و ده مه ده مه و بریندار کردنی ههستی په کتری رۆیشتن و ئه مه ش کوره گه و ره که یانی هیندهی تر توشی خه م و بیهیوایی کرد، چونکه خۆشه و یستزین دوو که سی ژبانی ده یینی که ده مه قالتیانه، دواي ئه مه قه ده ر دهستی خسته کاره که وه، زهنگی ده رگا بیدهنگی کردن، ده بی کئی بی له م کاته دا له ده رگا ده دات؟ کوره که چوو ده رگا که ی کرده وه، پیاویکی بالابه رزی بی نی، سلاوی کرد و سه به ته یه کی گه و ره ی پیوو پر بوو له خواره ده مه نی، خواردنی ناماده کراو بوو بۆ جهژن، هه موو پێداویستیه کانی تیدا ناماده کرابوو .

ئهندامانی خیزان هه موو توشی سه رسامی هاتن، پیاوه که ووتی :

(ئهم شتانه دیاریه بۆتان هاتوو له لایه ن که سی که وه که زانیویه تی نیوه پیوستیتان پیه تی، وه هه زیش ده کات بزانی که که سالتیک هه ن لیه یان خۆش ده ویت و گرنگیان بی ده دن).

له سه ره تاره باو که که شته کانی ره تکرده وه، به لام پیاوه که ووتی : (من
تهنها کریکار یکم شته کان ده گه یم به ماله کان) .

سه به ته که ی خسته باوه شی کوره که وه و به زرده خه نه وه دهستی هینا
به شانی کوره که دا و ووتی :

(هیوای جه زنیکی خوشتان بۆ ده خوازم ..) ! .

لهم چر که ساته وه ژیا نی لهم لا وه گۆرا، چونکه بهم ره فتاره که پر په تی له
سۆزداری فیرده بیت که هیوا شتیکی هه تاهه تاییه، وه خه لک با بیگانهش بن
گرنگیت بۆ ده ده ن و ههست و شعورت راده گرن .

لیره وه په یمانیدا هه رچی بتوانیت نه نجای بدات بۆ نه وه ی وه که چۆن
له گهل خۆیدا چاکه کرا نه ویش بهرام بهر کهسانی تر بیکات .

کاتیک ته مه نی بوو به (۱۸) سال دهستی کرد به جیه جیکردنی
په یمانده که ی، له گهل نه وه ی که موچه یه کی که می هه بوو به لام ههستا به کرینی
بریک خواره مه نی بۆ دوو خیزانی هه ژار که خۆی دهیناسین، پانتۆل و کراسیکی
کۆنی له بهر کرد بۆ نه وه ی واده ریکه ویت که تهنها کریکاریکه و شته کان
ده گه ینیت، بهر هومالی یه کهم که وته ری، ژنیک و شهش مندال بوون میرده که ی
به جی هیشبوون و هه چیان نه بوو بهیخۆن، لاوه که ووتی : (چهند شتیکیان بۆ
ناردوون) گه راپه وه بۆ لای سه یاره که ی وه عه لاگه کانی ده رهینا، ژنه که
سه ریسور مابوو منداله کانیش له خوشیاندا که وته نه هاوار کردن، لهم دایکه
له خوشیدا نه یده زانی چۆن سوپاسی بکات، بۆیه هاواری کرد :

(تۆ دیاری خوای بۆ ئیمه، تۆ دیاری خوای بۆ ئیمه) .

لاوه کهش ووتی : نه خیر، نه خیر، من تهنها گه یه نه ری لهم شانهم، نه مانه
دیارین له لایه ن هاوریه کهم وه .

دوای ئەو ھە پارچەيەك كاغەزى دايە لىنى نوسرابوو:

(نامەيەك لە ھاۋرىيەكەو: ھىۋاى جەژنىكى خۆستان بۆ دەخوازىم، چونكە ئۆو شايدەنى جەژنىكى شادىن، ئەو ھەش بزانى كە كەسەك ھەيە ئۆو ھەيە خۆش دەۋىت، رۆژنىك لە رۆژان گەر ھەلەتان بۆ رەخسا ھەولەبدەن ئەم چاكەيە بدەنەو بە كەسەكى شىا).

ھەستى خۆشى لای ئەم لاو ھەيشە چەلەپۆپە، فرمىسەك لە چاۋانى رەچكەيان بەست، ھەستى بەو ھەرد كە ئەم كارانە زنجىرىكى پەكەو ھەرداۋون، ئەو رۆژەشى بە ديارىيەكى خۋاى زانى كە كاتىك مىدال بوو لە رۆژى جەژندا ھەچيان نەبوو بىخۆن لەلايەن خەرخۋازانەو بەسەركرانەو، چونكە پالەنەرى بوو بۆ تەرخانكردنى ژيانى لە پىناۋى ھاۋكارىكردنى دەۋرەبەردا، ۋە تەنھا ئەو رۆژەش بوو گەيانەيە ئەم رۆژەى تر كە تيايدا تۋانى ئەو ديارىيە بىخەشتەو كە رۆژنىك لە رۆژان پەشكەش بە خەزانەكەى كرا بوو، ھەروەك تۋانى بىرى خەلەكىشى بھىتەو كە بەردەوام رەگەيەك ھەيە بۆ ئەو ھەيە پاداشتى چاكەكان بدەنەو، يادى خەلەكى بھىتەو كە ئەوان خۆشۋىستراۋون، يادىيان بھىتەو بە چەند ھەنگاۋىكى سانا و تەگەيشتىكى كەم و كەمەك ھەولەدان دەتۋان رەگەيەكانى بەردەميان بەكەنە چەند ۋانەيەكى بەنرخ و ھەلى گونجاۋ بۆ گەشەكردنى كەسىتيان و بەدەستەينانى بەختەۋەرى ھەتاهەتايى .

دەزانى چۆن ئەم لاو ۋە خەزانەكەى دەناسم ؟ نەك تەنھا ئەو كارانەى كە

كردۋانە بەلكو ھەستىيان دەزانم چۆن بوو، دەزانى بۆ ؟

چونكە من ئەو لاو ھەم (نەتۈنى روبىن)!! .

ئەم كۆتۈرۈش لىك پىناۋەتدا نۇسخا بولۇپ تۇرىدۇ:

(كەسپك ھەيە تۆي مەبەستە و گرنگيت پى دەدات).

دهمه‌ویٔ بزائیت چه‌نده بارو‌گوزهرانت قورس و گران بیٔ ده‌توانیت

بیکیہ تہ شتیك سودت پی بگہ ینیت و سہرت بخات، چونکہ :

(ده‌توانین خدونه‌کان بکهینه واقع).

ئەمە چۆن دەبیّت ؟ بیگومان لەرئی گەیشتنت بەو هیّزی که له ناخی

تۆدا خۆی حەشارداوە .

به‌و هیڙه ناوه‌کیه تۆ ده‌توانیّت له چه‌ند کاتیکی که‌مدا هه‌رشتیکت بویت

لہ ژیاندا بیگوری .

تهنھا ئەوھى لەسەر تە ئەوھىە رینگە بەدە بە دەرجوونى ئەوھىزە .

چون بتوانم ئەم ووشانەت بە باوەریکی راستگویانەوه پێ بگەینم ؟

زۆر بە سانایی:

من هه مان هێزم خسته گهر بۆ گۆرانکاری له ژياندا، به تێپهروونی زیاتر

له چاره که سه دویه ك به ده ست ته نگړه یه کی د پروونی و دارمانکی ته واوه

دهمنا لاند، بئ هیوا بووم، به ته نهها له ئوتیلکدا ده زیام له گه ره کیکی (فینسیا) ی

کالیفورنیا، تہنہا و ہمیشہ بہست بووم کیٹم لہسہروو کیٹی ئاسایہوہ (۳۸)

رتلی زیاتر بو، هیچ پلانیکم نه‌بوو بو نایندهم، لهو ساته‌دا هه‌ستم ده‌کرد ژیان

بەرەورووی ههموو جۆره کانی ناهه مواری و چۆکدادانی کردومه تهوه.

وام دهزانی هیچ شتیک نیه نهنجامی بدهم بو گورانکاری، بدهست بی

پارهی و دلشکاویه ده منالاند، نه وه تا ئیسته به تو ده لیم، له سه رو هه موو

ئەمانەتە لە ماوەی کەمتر لە سالتیکدا تۆنیم ھەموو ئەم شتە بگۆرم، لە ماوەی

که‌متر له مانگیك (۳۰) رتلم له کیشم دابه‌زاند، پارێزگاریم له کیشم کرد

بهی زیادبوونی، ئەمەش تەنھا بەو نا کە پابەندبووم بە شیوازی خۆراکی تەندروستەو، بەلکو شیوازی بیرکردنەوهم گۆری و جەستەم راھینا لەسەر بەردەوام بووم و پارێزگاری کردم لەسەر ئەو جەستە تەندروستە، وام لی هات متمانەم بەخۆم هەبوو، بەراستی سەرکەوتم لە بەدەستەینانی ئامانجە کاغدا، خەونەکانم بوونە واقع، هەمیشە هەموو هزر و بیرم لای ئەو کەسانە بوو کە وامدەزانی پتۆیستیان پتەم هەیدە .

بەردەوام ئەم پرسیارەم لەخۆم دەکرد : چۆن بتوانم شتیکی بەنرخ بێخەشم بە دەورووبەر، چۆن بتوانم شتیکی بەبەها زیاد بکەم بۆ ژیان ؟

لەریتی ئەم بیرکردنەوہیەوہ بووم بە سەرکردە، هەرلە زووشەوہ هەستم بەوہ کرد کە ناتوانم هاوکاری خەلکی بکەم لە گۆرانی خۆیاندا گەر من نەتوانم خۆم گۆرانکاری لە خۆمدا بکەم، چونکە نەیتی بەخشین تەنھا لە بەخشیندا نیە و بەس، بەلکو لەوہدایە هەست بکەیت کە تۆ دەبیتە کەسیکی باشەر، هەر لەم رینگەیمدا توانیم ئەو نافەرەتە ی کە لە رەوشت و شکر و شیوازا خەونم پتەو دەبینی بێخوازم و خێزان دروست بکەین و دواتر بوم بە باوکیش، لە کەسیکەوہ کە تەنھا هەولێ قوتی رۆژانە ی بوو گۆرام بۆ کەسیک کە لە ماوہ ی بەک سالدە سەروەتە کە ی بە بەک ملیۆن دۆلار مەزەندە دەکرا، ئۆتێلە بی سەرۆبەرە کەم بەجێهێشت و لەم شوێنە ی ئیستەمدا نیشتەجێ بووم کە پیکھاتوہ لە کۆشکیک رۆبەرە کە ی (١٠٠٠٠) پینە، کە بەسەر زەریای ئارامدا دەروایت .

ئەوہش بزانی من لەم خالەدا نەوہستم، تەنھا بەوہ ی کە سەلماندم دەتوانم هاوکاری خۆم بکەم، راستەوخۆ بەشوین باشترین رینگەدا گەرام بۆ هاوکاریکردنی خەلکی، کەوتە گەران بەشوین ئەو کەسانەدا کە پێشەنگن و لەریتی ئەوانەوہ دەتوانم بە خێرای روناکی گۆرانکاری ئەنجام بدەم، ئەو کەسانەش

ئەوانەن كە بەباشترین مامۇستا و پزىشك و راھىتەر ناسرابوون لە جىھاندا، ئەو كەسانەى كە توانىيويان لەبرى دوو سالّ يان سى سالّ لەماوەى دانىشتىك يان دوو دانىشتندا ھاوکارى خەلك بکەن بۆ چارەسەرکردنى كېشەكانيان، دەستم كرد بە تىگەيشتن لەو كەسانە و ئەو شتانەى كە دەيان بينم، وەك چۆن ئيسفنج شت ھەلدەمژىت منىش بەو جۆرە دەرەنجامى بىرکردنەو و بەدواداچونەكانم ھەلدەمژى، پاشان كەوتقە بەكردارى كردنى ئەو شتانەى كە فىرى بووم، دەستم كرد بە دانانى زنجىرەيەك پلان و بىروبۆچون كە بۆ خۆم دانابوو .

لەو كاتەو ئەم پلان و بىروبۆچونانە ھانىيان دام كە مامەلە بکەم لەگەن زياتر لە يەك مليۆن كەس لە (۴۲) دەولەت لە جىھاندا، رېگەكانم پى دەناساندن و رامدەھىتان و ھاوکارىم دەكردن بۆ گۆرپانكارى لە ژياناندا بەرەو باشتر، ئەمەش ھانى دام بۆ بەشدارىكردنى چەندىن جۆر خەلك لەم كارەدا وەك : كارمەندانى ئاسايى، كەسانى خوئىشىرىن، خىزانە دەولەتمەندەكان، لەسەرکردەى وولاتانەو و خواوون كۆمپانياكان و سەرۆكى دانىشتگەكان، باوكان و مامۇستايان، لە ئەستېرەكانى سىنەماو و بەرزشەوانە لىھاتەوكان و گروپە وەرزشەكان، لە دايكان و پزىشكانەو و مندالە بىلانەكان، بەراستى سەرکەوتوو بووم لە گەياندىنى پەيامەكەم بە دەيەھا مليۆن كەس ئەويش لە رېگەى كىتب و شىرت و كۆر و بەرنامە تەلەفىزىيۆنىيەكانەو، لەھەموو بارەكانىشدا ئامانج تەنھا ھاوکارکردنى خەلك بوو بۆ ئەوەى سەرەداوى ژيانيان بگرنە دەست بەشۆيەكى راستەوخۆ، وە ژيانيان بکەنە شىكى بەنرخ .

مەبەست لە باسکردنى ئەم شتانە ئەو نە رەزامەندى تۆ بەدەست بەيئىم، بەلكو بۆ ئەوئەيە كە تىگەيت لەوئەى تا چ ئاستىك دەتوانىت گۆرپانكارى بکەيت، ئەوئەى كە لەسەرت بىت برىتيە لە وەگەر خستى ھەموو زىرەكى و

لېهاتنه کانت، له پټی نهك كښه وه خۆم ده به خشم بو ئه وهی یارمه تیت بدهم بو
گۆرانکاری لهو شتهی كه ده ته ویت به دهستی بهییت .

بیر کردنه وهی ئیجابی بهس نیه:

هه ره كه كك له ئیمه خهون و ئاواتی خۆی ههیه، وانیه؟

هه موومان چه زمان به تایه نه ندیه، وه به گرته بهری ریهك له ژیاغاندا
ده توانین جیاوازیه کی گه و ره دروست بکهین، ده توانین کاریگه ریمان هه بیته
له سه ر خیزان و هاورپنگانان و ده ورو بهر به رپگه به کی تایهت، وه له کاتیکدا له
ژیاغاندا هه موومان بیر بو چونیکمان لا دروست ده بیته که چیمان ده ویت و
شایه نی چین .

له گه ل نه مه شدا زۆر کهس خهونه کانیان بیر ده چیته وه کاتیک که
روو به ووی رپگریه کانی ژیان ده بنه وه، توحه کانیان ده خه نه لاه، ئه وه شیان
له بیر ده چیته له ناخیاندا هیزیکه گه و ره ههیه و ناینده یان پیک ده هیتهت،
له بهر ئه وه متمانه له ده ست ده دن و بیه یوا ده بن .

ئامانجی من له ژیاغاندا ئه وهیه که بیرى خۆم و کهسانی تر بهیتمه وه که:

(ئو هیزه ده توانیت گۆرانکاری دروست بکات له ناخی خۆماندایه،
ده توانین ئو هیزه به ناگا بهیتمه وه و سه رله نوی ژیان بکهینه وه به بهری
خهونه کاغاندا و له ئه مپۆوه ده ست پی بکهین، چونکه ئه مپۆ سه ره تایه).
ئهم کښه هه ندیک که ره سه تهی ئاسانت ده خاته به ره ده ست بو
هاو کاریکردنت له به ده سه ته یانی ئو شتانه ی که ده ته ویت.

به دلناییه وه بیر کردنه وهی ئیجابی سه ره تایه کی گه و رهیه، وه به دلناییه وه
تو ده ته ویت ته رکیز بجهیته سه ر چۆنیه تی گۆرانى (باش) بو (باشتر) به و مانایه ی

تەركىز خىستىنە سەر چارەسەر لەبرى تەركىز خىستىنە سەر ئەو ھەلانىەى كە تېي
كەوتووئىت .

بەلام:

بىر كەردنەوئى ئىجابى بەتەنھا بەس نىە بۆ گۆرانكارى لە ژيانندا بۆ باش .
بەلكو:

پىئوسىت بە ئامانجە، پىئوسىت بە نەخشەى قۇناغ بە قۇناغە بۆ ئەوئى
شىۋازى بىر كەردنەوئى ھەستو شعورت بگۆرپىت، ھەروەھا بۆ ئەوئى ئەو شتە
بگۆرپىت كە ھەموو رۆژىك دەيكەيت لەسەر زەويدا .

چونكە:

ئايا تۆش پىت وانىە ھەموومان دەمانەوئى شتىك بگۆرپىن يان شتىك چاك
بكەين لە ژيانندا ؟

بەلەينى كەمەو ھەموو ئەو گۆرانكارىانەى كە دەمانەوئى ئەنجامى بەدەين
لە ژيانندا خۆى لە دوو گروپدا دەبىنئەوئى :

✽ يان دەمانەوئى ئەو شىۋازە بگۆرپىن كە بەرامبەر شتەكان ھەستى پى
دەكەين وەك : (دەمانەوئى مەمانەمان زياتر پىت، يان بەسەر ترسدا زالىن، يان
خۆمان رزگار بكەين لە دارمانان، يان ھەست بە بەختەوئى بكەين، يان
ھەستمان باش پىت بەرامبەر بەو شتەنى كە لە رابردوودا روويان داوئى) .

✽ يان دەمانەوئى رەفتارمان بگۆرپىن وەك : (كاريكى جياواز بكەين :
غونەى وازەيتان لە جگەرە كىشان، خۆدورخىستەوئى لە تەمەلى و
پشتگويىخىستى كارەكان) .

ئەمە وىستى زۆرىكمانە لەگەل ئەوئى كىشە گەرەكە ئەوئى كە
ھەموومان دەمانەوئى گۆرانكارى ئەنجام بەدەين بەلام كەمىكمان سەر كەوتوو

دہین لہ ینگہ یاندنی ٹو گورانکاریہ دا، زور جاریش ٹہمہ دہیتہ رفتاریکی جیگیر
لہ لایان .

بہم کتیبہ دہمہویت ہاوکاریت بکہم بہدہستیکردنی ناراستہی
دروستکردنی گورانکاری ٹیجایی لہ ژیاندا لہ سہر بنہ مایہ کی دروست .

من بہلئت نادہمی لہ رتی ٹہم کتیبہوہ جیہانت پی نشان بدہم، بہلام
بہلئت دہدہمی کہ دہتوانیت بہشیوہیہ کی رہا سہرہ داوہ کانی ژیانیت بگریٹہ
دہست و بیگوریت بہبہ کارہینانی ہندیک ہنگاری ٹاسان کہ لہ لاپہرہ کانی
داهاتوودا فیری دہیت، ہہروہا دہتوانیت ٹہم ہنگاوانہ پیکہل بکہیت بو
ہاوکاریکردنی ٹہندامانی خیزان و ہاوریکانت .

تاکہ شتیک تو پتویستہ ٹیستہ ٹہنجامی بدہیت ٹہوہیہ کہ:

بہتہواوہتی باوہرت بہوہ ہہیت کہ دہتوانیت بگوریت، رابر دوو
گرنگ نیہ، چہندہ لہ رابر دوو سہرکہوتوو نہبویت ٹہوہ کاریگہری نابیت
لہ سہر ٹہوہ کارہی ٹہمرؤ ٹہنجامی دہدہیت، چونکہ ٹہوہ کارہی ٹیستا ٹہنجامی
دہدہیت چارہنوس و نابندہت پیک دہہیتی، لہ بہر ٹہوہ لیٹروہ دہیت بیتہ
ہاورپی خوت، چونکہ چہندہ ہول بدہیت ناتوانیت ٹہوشٹہ بگوریت کہ رووی
داوہ، لہبری ٹہوہ بہشیوہیہ کی راستہ وخو تہرکیز بخہرہ سہر چارہ سہرہ کان
لہبری ٹہوہی تہرکیز بخہیتہ سہر کیٹشہ کان، تو ٹامادہیت بو دہستیکردنی ٹہم
گہشتہ ؟

کہواتہ با دہست پی بکہین ..

دہست بکہین بہ گورانکاری لہ ژیاغاندا لہ رتی تینگہ یشتیمان لہو کارہی
دہیکہین کاتیک کہ :

ۋاندە يەكەم

ھەستىردىن بە بى دەسەلاتى
چۆن چارەسەرى دەكەيت ؟

لە ژياغاندا زۆر جار شت روودەدات و ناتوانىن زالبىن بەسەرىدا، بۇ غونە:
ئەو كۆمپانىيەى كە كارى تىدا دەكەين كارەكانى كەم دەيتەو بەم جۆرە ئىمەش
لە كار دەوەستىن، يان كىشەيەكى خىزانىمان دەيت، يان كەسىكى نىزىكىمان
توشى نەخۆشەكى قورس دەيت، يان كەسىكى نىزىكىمان دەيت، يان
حكومت بەرنامەى كارى بەجۆرىك دەگۆرىت كە لەسەرى رانەھاتووين، لەم
حالەتەدا ھەست بە جۆرىك لە دەسەوسانى دەكەين و واھەست دەكەين كە
ھىچمان بۇ ناكرىت، تەننەت ئەگەر ئەو شتە كەمىش بىت بۇ ئەوۋى شتەكان
باشىرىت لەوۋى كە ھەيە .

رەنگە چى لەتواناتدا بویت كرىت بۇ ئەوۋى ئەو كارەت لەدەست
نەدەيت، يان ھاۋكارى خىزانەكەت بكەيت، يان تەنھا بۇ ئەوۋى ھەست بە
كەمىك لە بەختەوۋى بكەيت، لەگەل ئەوۋەشدا لە ھىچكام لەمانە سەر كەوتوو
نەبوت، ئەوپەرى توانامان خستۆتە گەر، بەلام لەگەل ئەوۋەشدا ناگەين بە ئامانچ،
زۆرىەى كاتىش دەرستىن لەوۋى جارنىكى تر ئەو رىگەيە دووبارە بكەينەوۋە،
بۇچى ؟

چونکه هه موومان خو مان له بازار به دوور ده گرڼ، که سیش حه ز به وه ناکات که جاريکی تر بدوړیت، وه که سیش حه ز به وه ناکات ئه وپهړی تواناکانی بخاته گهړ و سه رکه وتووش نه بیت، زور جاریش دواى نهم تاقیکردنه وه سهر نه که وتوانه له هه ولدان ده وه ستین ! لیږه وه بیرو باوهړیک له لمان دروست ده بیت که هیچ شتیک سودی نیه .

گهړ خو ت واده بیی گه یشتو یته ته ئه و ناسته ی حه زت به هه ولدان نه ماوه ئه و تۆ خو ت خستو ته باریکه وه که ناوی (بییه وایی به ده سته اتو وه)، ئه وه تۆ به راستی فیروویت یان خو ت فیر کرده چۆن به دبه خت بیت .

به لام خو شبه ختانه تۆ به هه لده دا چوویت، چونکه ده توانیت شته کان باشو بکهیت له پناو خو تدا، ده توانیت هه رشتیک بگوریت له ژيانی روژانه تدا گهړ هه ستیت به گورانکاری له تیگه یشتن و بیر کرده وه و هه لسو که وت به رامبه ر به شته کان .

(توماس ئه دیسۆن) ده لیت :

(من چۆك دانادم، چونکه هه ر هه ولتيکی سهر نه که وتووم گوئ پناده م و ده یکه مه هه نگاوړیک بۆ به ره و پېشچوم) .

یه که م هه نگاو له سه ر ړيگه ی گورانکاری له ژياندا ئه وه یه که واز له و باوهړه سلپه به یی که تۆ ناتوانیت شتیک بکهیت یاخو د سودت نیه .

لایا چۆن به مه هه لده ستیت ؟

هوکاری دروستونی نهم باوهړه سلپه لای خه لکی زوربه ی جار ئه وه یه که له رابردودا کاریکیان کرده و تیایدا سه رکه وتو نه بوون، به لام له یادت بیت — وه من به رده وام له ژياندا نهم ده سته واژه یه ده لیمه وه — : (رابردووت جیاوازه له ناینده ت) .

ئەوھش بزانە: دۈيىن گىرنگ نىە، بەلكو گىرنگ ئەوھىە ئىستە چى
دەكەيت .

ھەندىك كەس بەرەوېش دەچن بەلام ئاۋىنەك لە پىشيانەوھىە سەيرى
دۈى خۇيانى پى دەكەن و ئامادە نىن سىلباتى رابردۈيان لەياد بکەن، خۇ گەر
وابكەيت ئەوا ھەموو شتىك لەدەست دەدەيت، لەبرى ئەوھ تەركىز بخرە سەر
ئەمپۇ و بزانە دەتوانىت ئەمپۇ و ئىستا چى ئەنجام بەدەيت بۇ باشتر کردنى
شتە كان .

سوربوون بەسودە :

زۆركەس پىيان ووتوم:(بەك مىيۇن رېگەم تاقىكرەوھ لەپىتاۋى
سەرکەوتندا بەلام ھىچيان نەيانگەياندم بە سەرکەوتن) ياخود دەلئىن: (ھەزار
رېگەم تاقىكرەۋتەوھ)

بىر لىمە بکەرەوھ .

لە راستىدا ئەوان سەد رېگەشيان نەگرتۆتە بەر بۇ گۆرانكارى، بگرە دە
رېگەشيان نەگرتۆتەبەر، بگرە زۆرىنەى خەلك تەنھا ھەشت يان نۇ يان دە
رېگەيان گرتۆتە بەر بۇ ئەوھى گۆرانكارى دروست بکەن، خۇ گەر سەرکەوتوو
نەبوون ئەوا بەتەواۋەتى واز لەو كارە دەھىن .

كىلىلى سەرکەوتن ئەوھىە كە گىرنگىزىن شت لای خۆت دىبارى بکەى،
دۈى ئەوھ رۆژانە بەجددى كارى بۇ بکەيت تا ئەو شتە بەرەو باشتر دەبەيت،
ماندوو نەبى ئەگەر واشدەرکەوت كە سەرکەوتوو نىە .

نمونه یه ک :

تا ئیسته ناوی (کولونیل ساندروز) تان بیستوه ؟

رهنگه بیستیت، دهزانی چۆن ئهم پیاوه بووه غونه یه ک له سهرکه وتن ؟
 ئایا ئهم سهرکه وتنه ی بۆ نه وه ده گیرته وه که به ده ولته مه ندی له دایک
 بووه ؟

ئایا بۆ نه وه ی ده گیرته وه که باوکی ناردویه تی بۆ باشترین زانکو ؟
 یان رهنگه سهرکه وتنی ئهم لاوه له وه وه بیت که ههر له ته مه نی مندالیه وه
 خهریکی کارکردن بوییت ؟ ئایا هیچ کام له مانه ی باسمان کرد راسته ؟
 وه لامه که ی نه خیره، (کولونیل ساندروز) کاتیک دهستی کرد به به دیه یانی
 خه ونه کانی ته مه نی (۶۵) سال بوو ! دهزانی هۆکاری سهرکه وتنی چی بوو ؟ ئهم
 پیاوه بی سهرمایه و ته نها بوو، بۆ دوا جار هاوکاری کۆمه لایه تی به ده سه ته ینا، له م
 ده زگایه وه بری (۱۰۵) دولاری ئهمریکی وه رگرت، که چاوه روانی زۆر زیاتر
 بوو، به مه ش زۆر توپه بوو به لام له بری لۆمه کردنی کۆمه لگه و ناردنی ناره زایی
 بۆ کۆنگریس، له خۆی پرسى ئایا ده توانم چی بکه م ؟ یان چ شتیکی به نرخ
 پێشکه ش بکه م به ده ورره بر ؟ (ده توانم چی پێشکه ش بکه م به کۆمه لگه ؟)

دهستی کرد به بیرکردنه وه چی ههیه لی ده ورره بر نرخى هه بیته ؟
 ها ته بیریه وه که شیوازیکی تایه تی خۆی ههیه له لیانی مریشک که
 زۆربه ی نه وانیه ی خواردویانه به دلایان بووه، ئایا چی ده بیته نه گهر هه ستم به
 فروشتنی ئهم پێکهاته یه به چیشته خانه یه ک ؟ ئایا پاره یه کی باش به ده ست ده هیتم ؟
 دواتر ووتی : ئه مه کارێکی پێکه نیناویه، فروشتنی ئهم پێکهاته یه کرێی
 خانه که شم بۆ ده رناهیته، پاشان بیرکی نوێی بۆ هات : ئایا چی روو ده دات
 گهر ته نها پێفروشتن نه بیته به لکو هه ستم به رونکردنه وه ی چۆنیه تی لیانی ئهم

پنکها تهیه ؟ چی ده بیټ گهر تامی گوشته که ی زور خوش بیټ و وابکات
خه لکانیکی زور لئی بکړن ؟ گهر خه لکانیکی زور روو بکه نه چیستخانه که و
فروشی زوری هه بیټ چی ؟

ده سټی کرد به گهران، له دهر گاکانی ددها، چیرو که که ی بو هه موو
خاوه ن چیستخانه کان ده گیرایه وه : (من پنکها تهیه کی باشم هه یه بو لیټانی
مریشک، دلټیام گهر به کاری به یتیت فروشی زور ده بیټ) .

زور که س گالته یان پی ده کرد و پی پی ده که نین، پیان ده ووت :
(سه یر که پایو یر، نالیر وه بروره دهر وه نه م پو شاکه سپه گیلانه یه چه
له بهرت کرد وه ؟).

نایا چو کی دادا ؟ به دلټیایه وه نه خیر، چونکه خاوه نی کللی یه که می
سه ر که و تن بوو که من پی ده لیم : (که سټی به هیز) .

که سټی به هیز : نه وه یه که کوټنه دهر بیټ له جیه جیکردنی هه رکاریک
که ده یه ویت . چونکه هه موو کاتیک که کاریکی تیدا نه غجام ده ده یټ شتیکی
نویی لی فیټر ده بیټ که بو جاری دوو هه م ریگه یه کی نوی ده دوزیته وه بو
باشز کردنی نه و کاره .

به دلټیایه وه کولونیل نه و که سټیه به هیزه ی به کاره یتا، له بری نه وه ی
هه سټ به دارمان بکات کاتیک که کوټا چیستخانه پنکها ته که ی رت کرده وه،
بری له وه کرده وه چون به شیوه یه کی چالا کتر به ره هه که ی بفرو شیت، وه چون
وه لامي باشز وه ربگریټ له و چیستخانه یه ی که بوی ده بات .

ده زانیت کولونیل چهند جار ووشه ی نه خیری بیست پیش نه وه ی به لټیه ک
بیستیت ؟ (۱۰۰۹ جار گونی له ووشه ی نه خیر بوو پیش نه وه ی به لټی
بیستیت) !! .

بۆ ماوهی دوو سال ئۆتۆمبیلە ماندووە کە ی شەقام شەقام لێدەخوری و شەوانە بە پۆشاکی سپیەکانیەوه لەناویدا دەخەوت، هەموو بەیانەکی پێ بوو لە چالاکێ و ھەماسەت بەی ئەوێ کەسی تر بەشداری پێ بکات لەم بیروبۆچونەیدا، زۆربە ی کاتیش تاکە خواردنی چەند پاروێەکی کەم بوو لەو خواردنە ی کە ئامادە ی دە کرد بۆ کێپارەکانی، بەروبو می تێکۆشەکانی کولونیل زنجیرە چێشتخانەکانی (کتاکێ) ئی کەوتەووە کە لە جیھاندا لقی ھەبە و کۆمپانیایەکی گەری بەناوبانگی جیھانیە.

تۆ پیت وایە چەند کەس دوا ی ئەوێ (۱۰۰۹) جار گوێیان لە ووشە ی نەخێر دەبیت بۆ ماوه ی دوو سال بەردەوام دەبن لە ھەوڵدان ؟ ئەوانە ی بەم جوړە بیردە کەنەووە زۆر کەمن، لێرەووە پرواناکەم کەسێک ھەبیت وە کولونیل ساندەرز بیت، وە پرواشم وایە زۆربە ی خەلک تەنھا بیست جار گوێیان لە ووشە ی نەخێر نەبووە و وازیان ھێناووە، بەلام ئەووە بزانی زۆربە ی جار بۆ سەرکەوتن پێویستیت بەووە دەبیت .

خۆ گەر چاویکی خێرا بگێڕین بە کەسایەتیە سەرکەوتووەکانی میژوودا، دەبینی لە چەند خالێکدا ھاوبەشن : ھەرگیز رازی نەبوون بەوێ کە پشتگوێ بخێن، ووشە ی نەخێریان قبول نەکردووە، رێگەیان بە ھیچ شتێک نەداوە بیتە رێگر لەبەردەم بەدەستھێنایی خەونەکانیان .

دەزانی (والت دیزنی) نزیکە ی (۳۰۲) جار بیروکەکی رەت کرایەووە لەلایەن بانکەکانەووە کە ھاوکاری بکەن لە دروستکردنی شاری یاری لە جیھاندا، زۆربە ی بانکەکان پێیان وابوو کە شیتە، بەلام شیت نەبوو، بەلکو خاوەنی خەون بوو، لەمەش گرنگتر پابەند بوو بە بەدھێنایی خەونەکیەووە،

ئەمڕۆش بە ملیونەها کەس بەشدارن لە خوێشەکانی (دیزنی) کە دنیایەکی بێ
وێنە، جیهانیەکە بە بریاری تەنها کەسیک بێت نرا .

کاتیەک بەتەنها لە ئوتیلە روخواوە کەمدا دەژیام، قاپەکانم لە حەوزی
حەمامە کەمدا دەشۆرد، بەردەوام ئەم چیرۆکانەم بیری خۆم دەهێناوە، دەبایە
بەردەوام بوومایە لەم یادەیانە و دەمدا: (هیچ کێشەیهک نیه بەتەواوەتی کاریگەری
هەبێت لەسەر ژیا، ئەم حالەش تێدەپەڕێم گەر بە شیوەیهکی بونیاتنەر و ئیجابی
رەفتار بکەم).

بەردەوام بووم لەم بیرکردنەوە، لە گەڵ ئەوەی لەو کاتەدا ژیا نێکی
کۆلەمەرگیم هەبوو، بەلام چەند ھۆکاریک هەبوو وای ئی کردم هەست بە
گەرایی ئەم ژیا، وەک ئەم دوو ھاوریم، یان ئەوەی کە من خوێشی
دەبینم لە هەستەوەرەکانم، یان من دەتوانم هەناسە بدەم .

بەردەوام یادێ خۆم دەهێناوە بەوەی کە تەریز بچمە سەر ئەو شتە
کە دەمەوێت، وە تەریز بچمە سەر چارەسەرەکان نە کێشەکان، ئەوەشم
بیرھاتەو کە کێشەیهک نیه بەتەواوەتی کاریگەری هەبێت لەسەر ژیا، گەر ئەو
کێشەیه وای خوێشی دەربخات .

لەبەرئەو بریارمدا کە ئێر باوەرم وانبێت کە ژیا، داڕوخواوە تەنها لەبەر
ئەوەی لەرووی ئابوری و سۆزدارییەو تەنگەژەم هەیه، وە بریارم دا هیچ
ھەلەیهکم نیه بەلکو زۆر بە سانای بەدەست چەند رێگریکەو دەنالیتم، بە
مانایەکی تر ئەو بۆ دەرکەوت گەر بەردەوام بم لە خزمەتکردنی ئەو تۆوانە
کە چاندومە – جیەجیکردنی کارە باشەکان – ئەوا ئەم پایزی تەمەنەم دەکەمە
بەھاریکی ھەمیشەیی، بەرھەمی ئەو چەند سالتە کۆدەکەمەو کە وامدەزانی
بێرھەمن، وە تیگەیشتم کە:

(ئەۋەرى شىئى ئەۋەپە كارىك دوۋبارەبەكەيتەۋە و چاۋەروانى
دەرەنجامى جىاۋازىش بىت).

لەبەرئەۋە دەبىت شىئى نوئى تاقي بەكەينەۋە، دەبى بەردەۋام بىن لە گەران
تا ئەۋ ۋەلامەمان دەست دەكەۋىت كە دەمانەۋىت .

پەيامەكەم زۆر بە سانايى ئەمەيە، تۆش لە ناخى دلتەۋە دەزانىت
راستگۆيانەيە :

گرتەبەرى رېگەيەكى جددى و گونجاۋ و سوربۈون لەسەرى لەگەل
شىكارىيەك.

بەنەرمى ھەۋلەدان بۆ ئامانجەكەت، وات لى دەكات بەگەيتە ئەۋ شتەي كە
دەتەۋىت .

بەلام لەپېشدا دەبىت خۆت بېبەرى بەكەيت لەۋ ۋەھمانەي وات لى
دەكات چارەسەر نەبىنى .

دەبىت تەركىز بىخەيتە سەر ئەۋ رىتوشوئىنەي ئەمىرۇ دەتوانىت ئەنجامى
بەدەيت گەر كارىكى بچوكىش بىت .

ئەمەش راستە، وانىيە ؟ كەۋاتە بۆچى زۆرىنەي خەللى بەۋجۆرە ناكەن ؟
ۋەلامەكەي ئەۋەپە كە ئەۋان ھەلدېن لە ئەنجامدانى، لەترسى سەرنەكەۋتن، بەلام
من شىئىكى نايام لە سەركەۋتن دۆزىيەۋە

وانه‌ی دووهم

فه‌شه‌ل بوونی نیه

نیسته کاتی ئه‌وه‌یه بریار بده‌یت، کاتی ئه‌وه‌یه په‌یمان بده‌یت هه‌رگیز بۆ جاریکی تر نه‌ه‌یتیت نو‌قم بیه‌وه له هه‌ست و شعوری خه‌مۆکی و دل‌شکاویدا، ئه‌مه‌ش مانای ئه‌وه‌نیه واقعی نه‌یت به‌رامبه‌ر ریگ‌ریه‌کانی ژیان، به‌لام مانای ئه‌وه‌یه زۆر به سانایی هه‌ست و شعوری خه‌مۆکی و داروخانه‌کان ریگ‌رن له‌به‌رده‌م گرتنه‌به‌ری ریه‌ک که بتوانیت گۆرانکاری دروست بکه‌یت له ژیا‌نتدا، ده‌بی‌ت باوه‌ریت پته‌و بی‌ت له گه‌ل ئه‌و هه‌موو نا‌هه‌مواریانه‌ی دیته‌ریت و له نیسته‌دا وای ده‌بینیت هه‌رگیز نایه‌ته بوون، ده‌بی‌ت دل‌نیا بیت له‌وه‌ی ده‌توانیت بی‌گۆریت بۆ باشه‌ر، ده‌زانیت هه‌موومان کیشه‌یه‌کمان هه‌یه، هه‌ندیک جار به‌ده‌ستی دارمان و ریگ‌ریه‌کانه‌وه ده‌نال‌تین، به‌لام له‌وه‌ی که ژیا‌غان پیک ده‌ه‌یتیت چونه‌تی مامه‌ته‌کردخانه له گه‌ل ئه‌و ریگریانه ؟.

نەمۇنە يەكەت لەم بارە يەو ە بۆ دە گىر مەو ە :

چەند سالتىك لەمەو ە ر لاوتىك دەيوس ت بىتە مۇسقىقارىكى بەناو بانگ،
لەبەرئەو ە وازى لە قوتابخانە ھىنا، دەستى کرد بە برىنى ئەو رىگەيەى كە
ھەلىيژاردبوو، دەستكەوتنى كار بۆ يەكەك كە ھىچ ئەزمونىكى كارکردنى نەبىت
و وازىشى لە خويىندى ناو ەندى ھىنايىت، كارىكى ئاسان نەبوو، لەبەرئەو ە خۆى
لە چەند يانەيەكى بچوكدە بىنيەو ە، پىانۆى لى دەدا و گۆرانى دەوت، گۆرانى و
ئاوازەكانى لەناخى دلەو ە بوو، بەلام بۆ كەسانىكى دەوت كە ھەر ھەستىشان
بە بوونى نەدەکرد، ئىتر بىھىنەرە پىش چاوى خۆت، دەبى چەند ھەستى بە دارمان
و بىزارى كەردىت .

لەراستىدا ھەستى چۆكەدادان و دارمان وای لى کرد خەرىكبوو خۆى
لەدەست بەدات، ھىچ پارەيەكى پى نەبوو، لەسەر جلىشۆرە كارەبايىەكان
دەخەوت، تاكەشتىك كە وای لى دەکرد بەردەوام بىت لەسەر كارەكەى
خۆشەويستى دەزگىرانەكەى بوو چونكە بەلاى ئەمەو ە جوانزىن ئافرەتە لەسەر
زەويدا .

بەلام مەخابىن ئەویش وازى لى ھىنا، ئىتر وایدەزانى ژيانى كۆتايى پى
ھاتو ە، برپارىدا خۆى بكوژىت، بەلام پىش ئەو ەى ئەم برپارە جىيەجى بكات
ھەولەيدا يارمەتيەكى دەست بكوپت ئەویش لەرپى پشكىنىكى پزىشكىەو ە لە
نەخۆشخانەيەكى نەخۆشە دەرونيەكان، لەم نەخۆشخانەيدا بە تەواو ەتى ژيانى
گۆرا، لەبەرئەو ەنا كە چارەسەر كرا، بەلكو ھاوكارى کرد چاوى بكرىشەو ە و
بىنىت تا چەندە بارەكە خراب بوو ! ھەستى بەو ە کرد ئەم ھىچ كىشەيەكى نە،
ئىتر لەو رۆژەو ە برپارىدا جارىكى تر چۆك دانەدات بۆ دارمان .

زۆر بە گەرمىش خۆى ماندووبكات تاكو بېتە مۆسيقارىكى سەركەوتو،
چونكە بۆى دەركەوت كە: شىتەك نىە شاينى ئەوۈ بېت خۆى بۆ بكوژىت، ۋە
ژيان شاينى ئەوۈيە كە بۆى بژىن، چونكە بەردەوام شىتەك دەدۆزىنەۋە كە
خۇمان بە قەرزاربارى بزانين .

دەبىت بەردەوام ئەۋەمان لەياد بېت، ھەرگىز فەشەل بوونى نىە، خۆ گەر
ھەۋلت دا كارىتەك ئەنجام بەدەيت ۋ سەركەوتو نەبوويت تيايدا ئەۋا تۆلەم
كارەت فېرى شىتەك بوويت كە ھاۋكارىت دەكات لە ئايندەدا زياتر بەتوانا بېت،
بەم جۆرەش تۆ بەراستى سەركەوتويت .

لە راستىدا ۋوتەيەك ھەيە كە بەدرىژايى سالان سودم لى ۋەرگرتۈە ۋ ..
ھاۋكارى كردوم ئەۋيش :

(سەركەۋتن دەرەنجامى راى راستە، راى راستىش دەرەنجامى ئەزمونە،
ئەزمونىش دەرەنجامى فەشەلە لە دەرکردنى بېرپارەكاندا) .

بەردەۋامبە لە ھەۋلەدان، گەر بەردەوام بېت لە ھەۋلەدانت بۆ باشترکردنى
ژيان ۋ ھالەت، ۋە لە ھەلەكانتەۋە فېر بېت، ئەۋا سەردەكەويت، ئىستەش با
چاۋىكە بختىنەۋە بەۋەدا كە ۋامان لى دەكات دەست يې بىكەين

وانەى سىيەم

ناكرىت گەشە كىردىت
بوەستىت.
توۋ خاۋەنى بىرپارەكانى

لەرپى خويىندەنەۋەى ئەم كىيەۋە راستىكەت بۆ دەرگەۋتوۋە لەۋەى كە
ھىژىك ھەپە كەفيلە بۆ گۆرپانكارى لە ھەرلایەنىكى ژياندا كە بىھىت، كەۋاتە
ئەم ھىزە لە كۆيە ؟ ۋە چۆن بەكارى دىھىت ؟
ھەموۋمان دىزانىن بۆ بەدەستەيتانى دەرەنجامى نوئ دىھىت رىۋشۋىنى نوئ
بىگرىنە بەر، بەلام دىھى ئەۋە بزانىن ھەموۋ رەفتارمان دەرەنجامى بىرپارىكە كە
داۋمانە:

(ھىزى بىرپاردان توانات لە گۆرپانكارىدا خەلات دىھكات).
دىسان دىھىلمەۋە : ئىمە ناتوانىن بەردەۋام تەخەكوم بىكەين بە
رۋوداۋەكانى ژيانمانەۋە، بەلام دىھىتوانىن تەخەكوم بىكەين بەۋ ھالەتەنەۋە كە
خۆمان بىرپارمان لەسەر داۋە .
دىھىت ئەۋەى كە بارەپمان پىيەتى، بىرى لى بىكەينەۋە ۋ ھەستى پى
بىكەين.

دەيىت ئەۋەمان لەياد بىت ھەر چرکەساتىك كە دەژىن دانى پىدا بىيىن يان
 نا كۆمەلىك رىگەمان لەبەردەمدا دادەنى، ۋە كۆمەلىك رەفتارى نوئ ھەپە كە
 پەيوەستە بەۋ دەرەنجامانەى كە خۆى لە بېرىلىك يان دوو بېرىلدا دەيىتەۋە،
 زۆربەمان ئەۋەمان لەياد چۈە كە توانى ھەلبۇزاردىغان ھەپە، ۋە ئەۋەى
 چارەنوسمان دىارى دەكات بېرىارە كاغانە نەك بارودۇخى ژيانغان .

ئەۋ شىۋە ژيانەى كە ئەمىرۆ تىپىدا دەژىت دەرەنجامى بېرىارەكانتە، تۆى كە
 ئەمىرۆ بەكارىك ھەلدەستىت، بېرىار دەدەى كە ئەمىرۆ شىتىكى نوئ فېر بىيت، يان
 ناتەۋىت شىتىك فېر بىيت، يان باۋەر بە شىتىك بەيىت، يان بېرىار بدەيت ۋاز لە
 كارىك بەيىت، يان سوربىت لە بەدەستەيىنانى ئەۋ شىۋەى كە دەتەۋىت .

بېرىاردانت لەسەر ژنەيتان، يان مىندال بىۋىن، بېرىاردانت لەسەر جۆرى
 خوارىنت، يان جۆرى خوارىنتەۋەت، بېرىاردانت سەبارەت بەۋەى ۋاز لە
 جگەرەكىشان بەيىتى، بېرىارت سەبارەت بە خۇدى خۇت و تۋانكانىت، ھەمىۋ
 ئەم شتانە ۋ چەندانى تىرىش تەنھا كەسىك كە دەتۋانى زالىبى بەسەرىدا بىرىتە لە
 (خۇدى خۇت)، تەنھا خۇت دەتۋانى تەحەكوم بە ژيانى خۇتەۋە بەكىت .

خۇ گەر بەراستى بمانەۋىت ژيانغان بگۆرىن، ئەۋا دەيىت چەند بېرىارىكى
 نوئ بدەيىن سەبارەت بەۋ شتانەى كەسىتىمان پىناسە دەكات، ھەرۋەھا ئەۋ
 شتانەى كە دەمانەۋىت پابەندىن پىئانەۋە ۋ ئەۋ شتانەى كە دەمانەۋىت لىيان
 بەدور بىن .

كاتىك ۋوشەى (بېرىار) بەكار دەھىنم مەبەستم پىنى ھەلبۇزاردىكى
 راستەقىنە ۋ بەئاگايانەپە، زۆربەى خەلىكى دەلىن : (باشە من بېرىارم داۋە كىشىم
 دابەزىتم) ئەمە دەستەۋازىيەكى گىشتى نەك دىارىكرار، ئەۋان تەنھا شىتىك دەلىن
 كە پىيان باشە، بەمانايەكى تر : ئەۋان دەلىن : (دەمەۋى زىاتر رەشىق بىم) بەلام

بىر يارى راستەقىنە كاتىك دەدرىت كە ھەموو ئەو گىرمانانە نەھىلىت كە
پىنچەوانەى ئەو شتەيە كە بىر يارت لەسەر داوھ .

ئىستە غونەيەكى نايابىت بى دەللىم سەبارەت بە پىاۋىك كە دەر كى بە
ھىزى بىر ياردانى راستەقىنە كىردوۋە و پەيمانى بەخۇى داوھ ھەرگىز پاشگەز
نەبىتەوھ لە بىر پارەكەى، ئەم پىاۋە ناۋى (سۈر كاپرو ھۇندا) دامەزرىنەرى
كۆمپانىي (ھۇندا) يە بۆ ئۆتۆمبىل، ئەم كەسە ھەرگىز رىگەى بەو كىشە و رىگر و
بارودۇخە ناھەموارانە نەداوھ كە رىگەى ئى بىگىرن، لە راستىدا بىر يارىدا
گەرەتەرىن رىگرى بىيىنىت كە دىتە رى و تەنھا وەك بەرىبەستىك لى بىر وانىت لە
پىشېركى گەيشتن بە نامانجە كانىدا.

لەسالى (۱۹۳۸) ھۇندا قوتابىسەكى ھەزار بوو، خەونەكەى ئەو ھەبوو
زىنجىرى بەستەوھ دروست بىكات و بىفرۆشىت بە كۆمپانىي (تويوتا) ھەموو
رۇژىك كە دەچوو بۆ قوتابخانە ئەمە خەونى بوو، بەدرىژاى شەۋىش خرىكى
كار كىردن بوو، ھەرچى پارەيەكى ھەبوو لەو پرۇژەيەدا خەرجى كىرد، تا
لە كۆتايىدا ناچار بوو ئالتونى خىزانەكەى خستە رەھنەوھ تاكو بتوانىت بەردەوام
بىت لە بەدەيىتەنى خەونەكەى .

دواى چەند سالىك توانى ئەو شتە دروست بىكات و دلىش بوو لەوھى
كە كۆمپانىي تويوتا لى دەكرىت، بەلام كاتىك بىردى بۆيان لىيان نەكرى،
دواى ئەوھ رۆيشەوھ بۆ قوتابخانە بۆ ئەوھى گوى لە سوكايتەى پىكر دىنى مامۇستا
و ھاورىكانى بگرى و پى بلىن چەند گىل بوويت ئەو ھەموو كاتەت لە
دروست كىردنى ئامىرىكى مىكانىكى ھىچدا بەسەر بىرد .

ۋادەزانى ھەستى بە دارمان كرديت ؟ نەخىر، چۆكى دادا ؟ نەخىر،
لەبرى ئەۋە دوۋسالى ترى بەسەربرد لە ھەولداندا بۆ دۆزىنەۋەى باشتر و
باشتر كردنى ئەۋ ئامىرە .

لېرەۋە ئەم پىاۋە چەند باۋەرىكى بىچىنەيى ھەبۋو بۆ سەركەۋتن :

۱- بىرارى دابرو چى دەۋىت .

۲- رېۋشۋىنى گرتەبەر .

۳- تۋانى تېبىنى ئەۋە بىكات كەى سەركەۋتوۋە و كەى سەرنەكەۋتوۋە .

۴- بەردەۋام بوۋ لە گۆرپىنى بەرنامەكەى، چونكە زۆر نەرم بوۋ لە
مامەلە كردنى لە گەل شتەكان .

دۋاى دوو سال تۋانى ئامىرەكەى بەرۋىشەۋە بەرىت، بەمەش كۆمپانىيەى
تويوتاي رازى كرد كە لىى بىكپن .

كارەكەى بەرەۋىش بىر بەجۆرىك كەۋىستى بىنايەكى تايىبەتى بۆ دروست
بىكات، بەلام لېرەشدا رېگىرىكى تر ھەيە، ئەۋ چىمەتۋى دەستىكەۋىت بۆ
بىناكەى چونكە لەۋكاتەدا يابان سەرقالى جەنگى جىھانى دۋەم بوۋ، بۆ
جارىكى تىش شتەكان ۋا خۇيان دەرەخست كە خەۋنەكەى بەرو مردن بەرن،
كەسىش نەبوۋ ھاۋكارى بىكات، ئىستە لىت دەپرسم ۋادەزانى ۋازى لە
خەۋنەكەى ھىنا ؟ بەدلتيابەۋە نەخىر، بىرارىدا كارگەكەى دروست بىكات،
لەبەرئەۋەى چۆككەدان ھەرگىز بوۋنى نەبوۋە لە ھەلئىۋاردنەكاندا .

كۆمەلنىك ھاۋرىنى كۆكردەۋە (۲۴) كاترۇمىر كارىان دەكرد و چەندىن
شتىان بەكارھىنا تارىگەيەكى باشيان دۆزىنەۋە لە دروستكردنى چىمەتۋەدا، تا لە
كۆتايىدا كارگەكەى دروست كرد و دەستى كرد بە بەرھەمھىننى ئامىرەكەى .

(بەلام چاۋەرى، زىاترىش ھەيە)

چىرۆكەكە ھىشتا تەۋاۋ نەبوۋە، لەكاتى جەنگدا ويلايەتە يەكگرتۈەكان كارگەى بۆمباران كىرد و زۆرىنەى تياچوۋ، لەبرى ھەستكىردن بە دارپان ھەموو كارمەندەكانى كۆكرەوۋە و پىي ووتن خىرا بچنە دەرەوۋە و سەبرى فرۆكەكان بكن چۈنكە ئىستە دەست دەكن بە فرېدانەخوارەوۋەى بەرمىلى سوتەمەنيەكانيان، دەبى بزانين لەكوى فرېى دەدەنە خوارەوۋە بۆ ئەوۋەى دەستمان بكنەويت چۈنكە ئەمانە مادەى سەرەكىن و پۆيستماني لە كىردارى دروستكىردندا، ئەو مادەيش ئەوۋەبوۋ كە لەياباندا نەياندەتوانى بەدەستى بەيتن .

(ھۇندا بەردەوام لە ھەولتى بەگەرخستنى ئەو شتەدابوۋ كە ژيان پىي

دەبەخشى)

بۆجارى دوھەم كارگەكەى بەھۆى بومەلەرزەوۋە روخا، ناچاربوۋ ئاميركانى بفرۆشيت بە كۆمپانيى تويوتا، بەلام خواى گەورە رېنگەيەك داناخات تاكو رېنگەيەكى تر نەكاتەوۋە، لەبەرئەوۋە دەبى بەردەوام بەئاگا بين بۆ ئەوۋەى ئەو ھەلە نوپيانە ۋەرگىن كە ژيان پيمان دەبەخشيت .

كاتيك جەنگ كۆتايى پى ھات، يابان لە بارگرژيەكى تەۋاۋدا بوۋ، بەدەست كەمى بەرھەمى سىروشتيەوۋە دەينالاند، بەنزىن بە بىركى كەم بەسەر ھاۋلاتياندا دابەش دەكرا، ھەندى كاتيش ھەر دەست نەدەكەوت، ھۇنداش زۆر بەنارەھەت بەنزىنى دەست دەكەوت تاكو بە ئۆتۆمبيلەكەى بتوانيت كەلەۋپەل و خۆراك بۆ خىزانەكەى بەيتيەوۋە، لىرەوۋە بىرى كىردەوۋە، بىريارېكى نويدا، بىرياريدا كە ناپيت ئەو ھالە زۆر بخايەنيت، پىسيارېكى نوپى لەخۆى كىرد، دەبيت چى بكم بۆ ئەوۋەى خۆراك بۆ خىزانەكەم بەدى بەيتن ؟ چۆن بتواڻم ئەو شتەى كە لەبەردەستمدايە بىخەمەوۋە گەر بۆ دۆزىنەوۋەى رېنگەيەك بۆ بەدەستەيتانى مەبەستەكەم ؟

تېببىي ئەۋەي كىرد ئامپىرىكى بېچۇكى ھەيە، ئەم ئامپىرە بەس بوو بۆ
ئىشپىتىكىردنى ئامپىرى چىمەن بېرىن، بېرىكى بۆ ھات ئەم ئامپىرە بىلگىنى بە
پاسكىلىكەۋە، لەم ساتەۋە داھىئانى يەكەم ماتۇر ھاتە ئاراۋە، دەستى كىرد بە
لىتخۇرىنى لە مالتەۋە بۆ بازار زۆر بە خىرائى ھاۋرىكانى داۋايان ئى كىرد كە ۋەك
ئەم ماتۇرەيان بۆ دروست بىكات، دۋاى ماۋەيەكى كەم چەند ژمارەيەك لەم
ماتۇرەنەي دروستكىرد و وورده كارگەيەكى بۆ دروست كىرد، بەلام لەم ھالەتە
ئاتاسايەي ياباندا ھۇندا چۇن دەتوانى ئەم كارە بىكات ؟

(چارەنوست لە ساتەۋەختى بېيارەكانتەۋە دروست دەپىت)

انتونى رويىنىز

لەبرى چۆكەدادان، لەبرى ۋوتەي (ھىچ شىك سودى نىيە) گەشتە
بېرىكى ناياب، بېيارىدا ۋوتارىك بنوسىت بۆ ھەموو خاۋەن دوكانى پاسكىل
فرۆشەكان لە ياباندا تىپىدا نوسىپوۋى : (من باۋەرم وايە كە دەتوانم جولە
بىخەمەۋە بازارەكانى يابانەۋە بۆ جارىكى تر) .

ئامازەشى بەۋەدابوۋ كە ماتۇرەكەي بەنرخىكى كەم دەپىت و ھاۋكارى
خەلەك دەكات لە ھاتۇچۇدا، لە دۋايدا داۋاى ئى كىردبۇن كە سەرمایەكانيان
بىخەنە ئەم پرۆژەيەۋە .

نەزىكەي (۱۸۰۰۰) ھەزار كەس لە خاۋەن دوكانى پاسكىلفرۆشەكان
لە ياباندا ئەم ۋوتارەي ھۇندايان بېى گەشت، لەم ژمارەيە تەنھا ۳۰۰۰ يان
بېيارىاندا كە سەرمایە لەو پرۆژەيەدا بىخەنە گەر، لېرەۋە ھەستا بە دروستكىردنى
يەكەم ۋەجىبە لەم ماتۇرەنە، دۋاتر سەركەۋتوۋ بوو، وانىيە ؟

نەخىر ! چۈنكە ماتۇرەكان زۆر گەۋرە قورس بوون، كەمىكىش لە
خەلەكى يابان كېريان، بۆ جارى دۋەم تېببىي ئەم ھەلانەي كىرد كە تېى كەۋتوبو،

به لایم ئایا ئه مه به خت باشیه ؟ رهنگه، گهر (به خت) مانای ئه وه بیته
کار به کیهیت به بی زانستیکی دروست .

هه‌موو ئه‌مانه به‌هۆی ئه‌وه‌وه بوو که هۆندا هه‌رگیز چۆکی دانه‌دا .

(هەرگیز ڕینگەى ئەدا بارودۆخ و کێشەکان ڕۆى لى بگرن، وه بپارێدا بەردەوام ڕینگەىك بۆزیتەوه بۆ سەرکەوتن مادام دلتسۆزه بۆ ئەو کارەى که ئەنجامى دەدات .)

هەردو کمان دەزانين چەندین کەس لەدايک بوون، وە خواوەنی چەندین تايه‌مه‌ندين، وەك : دايک و باوک کە لە ژینگەيه‌کی خۆش و ئاستي‌کی به‌رزدا په‌روه‌رده‌ی ده‌کەن ،خواوەنی جه‌سته‌يه‌کی ته‌ندروست و به‌هێژ، هەر گرنگي‌پدانێک کە به‌ خه‌يالي تو‌دا دیت له‌وان ده‌ستيان ده‌که‌ويت، به‌مانا له‌ هه‌چيان که‌م نه‌ .

بهلام همدو وکمان دهزانين زوړيک لښم کهسانه کوژايي حالتيان به
توشبون به قهلهوى و دارمان، يان چهندين نهخوشى کوشنده کوژايي ديت.
بههمه مان شپوره رووبه پروى نهو کهسانهش دهبينهوه، يان له باره يانهوه
دهخوينينهوه که به پيچه وانهوه حاله که يان تپه راندوه، بريارى راسته قينه و نويان
سه باره ت به ژيانيان داوه و توانيويانه بيکه نه ژيانىکى پر له هه ولدان و سوربوون
و نارامگرى و سرکهوتن، نهههش وای کردوه که بڼه غونه و پيشهنگ و نيمه
سوديان لى وه رگرين .

مه به ستمان له (برياري راسته قينه) چيه؟

بو غونه هه نديک دهلتين: (دهيت چهند کيلويهک له کيشم دابه زينم) يان
دهلتين: (دهيت بريک پاره کوبيکه مهوه) يان دهلتين: (دهيت واز له
جگه ره کيشان بهيتم) يان دهلتين: (دهبي کارىکى باشر بکهم)، بهلام له بري
نهمه ده توان بلتين: (ناوا و ناوا ده کم) .
بو هممو لايه نه کاني ژيانت نهم کاره دهيت، بهلام له گهل نه وه شدا
شته کان وهک خويان ده مينه وه به بي گوران .
چونکه:

تاکه ريگه بو گورپانکارى له ژياندا، بريته له بريارىکى راسته قينه.
گهر برياردان شتيکى سانا و چالاک بيت، نايابوچى زورکس نهم ريگه يه
ناگر نه بهر، يان بهرده وام نابن له سهرى ؟
له بهر نه وهى نهوان نازان بريارى راسته قينه چيه .
دهزاني برياردان ش وهک حهزه کان وايه، وهک: (حهزه کم واز له
جگه ره کيشان بهيتم) چونکه زور به مان ده ميکه بريارى راسته قينه مان نه داوه به
ريژه يهک که بيرمانچوته وه بريار بدهين !

کاتیک برپاریکی راسته‌قینه ده‌دهیت، ئەوا هیلیک ده‌کیشیت، هیلیکی وه‌می نیه، بەلکو هیلیکی راسته‌قینه‌یه له‌سەر ئەرزی واقع، که‌واته تۆ ده‌زانیت چیت ده‌ویت، ئەم جوړه‌ش له‌ روۆشی هیزت پی ده‌به‌خشی بۆ ئەوه‌ی زیاتر کار بکه‌یت و ئەو ده‌ره‌نجامه‌ش ده‌ست بخه‌یت که به‌شوێنه‌وه‌یت .

ئەو که‌سانه‌ی که زāl ده‌بن به‌سەر رینگریه‌کان و ده‌یگورن بۆ خزمه‌تی ژيانیکی باشتر، ئەو که‌سانه‌ روژانه سی برپاری گرنگ ده‌دهن :

۱- تهرکیز ده‌خه‌نه سه‌ر چی.

۲- گرنگی ئەو شته و ماناکه‌ی .

۳- ئەو شتانه‌ی که ده‌بیت پی هه‌ستن.

لیه‌وه به‌ره‌و ئەو غونانه‌ت ده‌به‌م که لای خۆم زۆر خۆشه‌ویستن ئه‌ویش چیرۆکی (ایدروبرتس)ه، پیاویکی ئاسایی بوو به‌هۆی ئیفلجیه‌وه له‌سەر کورسی جولاو داده‌نیشت، ئەم پیاوه بووه پیاویکی سه‌روو ئاسایی به‌هۆی ئەو برپاره‌ی که دای به‌وه‌ی که وه‌ک که‌سیکی ئاسایی مامه‌له‌ بکات، کاتیک ته‌مه‌نی (۱۴) سال بوو توشی ئیفلجی بوو، روژانه ئامیژیکی بۆ هه‌ناسه‌دان به‌کار ده‌هینا، شه‌وانه‌ش له‌ناو بۆریه‌کی په‌ستانی ئۆکسجیندا روژی ده‌کرده‌وه، هه‌ستی ده‌کرد که هه‌موو چرکه‌ساتیک روبه‌رووی مردن ده‌بیته‌وه ، ئەمه‌ش وایلی کردبوو ته‌نها تهرکیزی لای ئازاره‌کانی بیت، به‌لام له‌بری ئەوه ئەوه‌ی هه‌ل‌بژارد جیاوه‌زیه‌ک لای خه‌لکی دروست بکات .

ده‌زانی له‌ چ کاریکدا سه‌رکه‌وتوو بوو ؟ له‌ ۲۵ سالی کۆتایی ته‌مه‌نیدا برپاری ئەوه بوو هه‌ول‌ب‌دات به‌رامبه‌ر جیهانیک که چرکه‌به‌ چرکه‌ی له‌ خزمه‌تی که‌مه‌نده‌ماندا به‌سەر به‌ریت .

خه لکيکي زوری فیر کرد، په کهم کهس بوو کورسی بزویته‌ری داهیتا که له توانیدا هه‌بوو دابه‌زیته شویتي نزمه‌وه، هه‌روه‌ها شویتي چاوه‌روانی تایه‌ت به که‌مه‌ندامانی دروست کرد، په کهم که‌سیش بوو که تووشی نیفلیجی جوارپهل بویت و له زانکو‌ی کالیفورنیاش پروانامه وه‌برگړیت، هه‌روه‌ک په کهم که‌مه‌ندام بوو که توانی پوستی به‌ریوه‌به‌ری (سه‌رله‌نوئ) ناماده‌کردنه‌وه) له ویلايه‌تی کالیفورنیا وه‌برگړیت .

زور به رونی هم پیاوه نه‌وه‌ی هه‌لېژارد ته‌رکیز بخاته‌ه‌ر شتیکی جیاواز له‌و بارودوخه‌ی که‌تیايدا ده‌ژیا، ته‌رکیزی خسته‌ه‌ر ریځگه‌یه‌ک که‌به‌خویه‌وه جیاوازيه‌کی دروست کرد.

کیشی‌ه‌ی لاشی‌ه‌ی وه‌ک ریځرک واپوو له‌به‌رده‌میدا، نه‌و برپاره‌ی که‌دای له‌باریدا بوو ژبانی هاوشیوه‌کانی بگورپیت و به‌ره‌و نارامییان به‌ریت، چونکه له‌باریکی زور تونددا هه‌ولیدا بو دروستکردنی ژینگه‌یه‌ک که‌تیايدا هاوکاری نه‌و که‌سانه‌بکات که‌که‌مه‌ندامن.

(ایدروبرتس) وه‌ک غونه‌یه‌کی به‌هیز داده‌نریت له‌سه‌ر نه‌وه‌ی نه‌و شویته‌ه‌ی گرنګ نه‌ی که‌لنوه‌ی ده‌ست پی ده‌که‌یت، به‌لکو نه‌و برپارانه‌ه‌ی گرنګه‌ که‌ده‌ته‌ویت بیانگه‌یتیه‌ پایان، برپاره‌کانی له‌ساتیکی به‌هیزدا داو په‌یعانی به‌خویدا بیانگه‌یتیه‌ دی، نیسته‌ه‌ی نایا ده‌توانیت چ کاریک له‌ژیا‌تسدا نه‌نجام به‌دیت گه‌ر برپاریکی راسته‌قینه‌ به‌دیت ؟

له‌به‌رته‌وه‌ نیسته‌ه‌ی برپار به‌ه‌ا

هه‌ر پېشکه‌وتنیک که‌نه‌وه‌ی ناده‌می به‌خویه‌وه ده‌بیښت به‌برپاریکی نوی و راسته‌قینه‌ ده‌ستی پی کرده .

نایا ئەو شتانه چین که دواتخستون ؟ چونکه به ئەجامدانی هەندیک لەو شتانه ژیانە بەرەو باشەر دەچیت .

رەنگە ئەو شتە گۆرینی جگەرەکیشان و خووە سلبیەکان بێت بە خۆتەندەو و وەرزشکردن، یان کاتژمێرێک پێشتر لە رۆژانی تر هەستیت و سەرەتای رۆژت بە باشترین شت دەست پێ بکەیت، یان رەنگە بپارەکت ئەو بێت ئێتر لۆمەى هیچ کەسیک نەکەیت، لەبری ئەو تەریز بچەیتە سەر هەندیک هەلسوکهوت و رێشویی نوێ بۆ بەروپیشچون و باشتر کردنی ژیانە، ئەویش بە دۆزینەوێ کارێکی نوێ بۆ ئەوێ بێنە کەسیکی بەسود، یان رەنگە بە خۆتەندن فێربوویت و لەو رێشەوێ زۆرێک بێخەشیتە خێران و هاورپیکانت .

کەواتە ئێستە دەبێت دوو رپار بەدەیت و بە درێژایی زەمەنیش پابەندبیت بپیانەوێ بە چاوبۆشین لەوێ کە چەندی کات دەوێت .

یەكەم :

برپاریکی سانا بەدە : ئەویش بریتی بێت لە پەیمانێک کە بەخۆت یان بە بەرامبەری دەدەیت و دەتوانیت پابەندبیت پێوێ، بەسەلماندنی ئەو برپارەت و بەو پێشەش مامەلەکردنت، بەمەش خۆت دەسەلمینیت کە دەتوانیت برپاری گەورەتر بەدەیت و گەشە بە توانای جیبەجێکردنی بپارەکت بەبەهێری بەدەیت .

دووەم :

ئێستە برپاریکی تر بەدە دەشزانێ ئەم برپارەت پێوێستی بە پابەندبوونی زیاتر هەیە، ئەم برپارەت بکەرە سەرچاوەی ئیلهام بۆ خۆت، هەردوو برپارەکت لەم دوو بۆشاییەى خوارەویدا بنوسە، خێزانەکت و هاورپیکانتی ئی ناگادار بکەرەوێ، خۆشی ئی بێنە و شانازی بەو پابەندبوونەتەوێ بکە :

نهوو دوو برپاره گرنگی که پابهندی پپانهوه :

۱-

.....

.....

۲-

.....

.....

برپاره کهت راسته قینه بیت یان ناراسته قینه نهوا له سهر توانات

له باره ی راوه ستاوه .

وانەى چوارەم

بناغەى بىروبوچونەكانت
دابىنى و دەربچو!

ھېژىك زال دەيت بەسەر ھەموو بېرارەكانتدا، ئەم ھېزەش چۆنەتى
كارىگەرە لەسەر بىروبوچون و ھەستوشورت، لە ھەموو چركەساتىكى ژيانئەو
ئەو ديارى دەكات كە ئەنجامى دەدەيت، ھەروەھا چۆنەتى ھەستكردنت
بەرامبەر ھەرشىك ديارى دەكات كە لە ژياندا روو دەدات، ئەم ھېزەش
بىروباوەرەتە .

كاتىك بىرواوت بە شىكە ئەو سەرەداوى عەقلى خۆت دەدەيتە دەستى
بە جۆرى وەلامدانئەو .

بۆ غونە : جارىك بوو داواى شىك لى كرايت وەك ئەو ھى كەسىك
بىنى وتى: (دەتوانى خويىم بۆ بھىنى) تۆش بەرەو چىشتخانە كە دەرويت و بىر
لەو دەكەيتەو (نازام خويى لە كويە) زۆر شوينى بۆ دەگەرپىت، لە كۆتايىدا
دەلپىت (نازام خويى لە كويە)، ئەو كەسەى كە داواى خويە كەى كردو بە
دلتايەو لەتەنىشتەو دەوەستىت و دەلپىت: (ئەى ئەو چىە) خويە كە
دەدۆزىتەو .

نایا ئەو خۆیە بەردەوام لەو شوێنەدا بوو ؟ بەڵێ، ئەو باشە چۆن بەدیت نەکرد ؟ چونکە بروات وانه‌بوو کە خۆیە کە لەوێ بویت .

تەنها بەوێ باوەرپێکت هەبێت دەست دەکات بە زالبوون بەسەرتدا، بەوێ کە دەبینیت و هەستی پێ دەکەیت، لە راستیدا دەزانیت بیروباوەر دەتوانیت رەنگی چاوی کەسێک بگۆڕیت ؟ بەڵێ دەکرێ و دەستوانی بەبێ ووتە (د.بیرن سێجل) نوسەری کتێبی (بناغە ی بیروبۆچونە کانت)، چەندین کتێبی تریش باس لەم پەيوەستیه‌ی عەقل و جەستە دەکەن.

زانایان چەند شتیکی سەرسوڕهێنەر یان لەبارە ی ئەو کەسانەو دەوێوەتەو کە چەند کەسیه‌یه‌کیان هەیه : کاتی‌ک هەندێک کەس پڕوایان وایە گۆرپاوان بۆ کەسێکی تر ئەوا عەقڵیان فەرمانێک لە ووزە ی تاییەت بەو کەسانە وەر دەگرت، لەبەر ئەو چاوی ئەو کەسانە لە گەڵ کەسیه‌یه‌کیاندا دەگۆریت . دەکریت بیروباوەر کاریگەری لەسەر دلێش هەبێت، ئەو کەسانە ی کە پڕوایەکی تەواویان بە دیانەتە کۆنە صینیەکان هەیه، گەر کەسێک (تەویزە) یەکیان بەسەردا بخۆیت دەمرن، ئەمەش هۆکارە کە ی ئەو تەویزە یە بەلکۆ هۆکارە کە ی ئەو یە فەرمان بە دلێان دەدەن کە بەبێ لێکدانەو لەجولە بکەوێت .

بروات وایە بیروباوەر کاریگەری هەبێت لەسەر ژیا نیت و ژیا نی دەور و بەرت ؟

بەڵێ ! چونکە بیروباوەر شتیکی کاریگەر و زۆر بەهێزە، لەبەر ئەو دەبێت زۆر ووریا بیت لە هەلژاردنی ئەو شتە ی باوەری پێ دەهێت، بە تاییەتی دەربارە ی خودی خۆت، دەبێت ئەوەت پێ بلێم کە بەدرێژای ئەم سالانە چەند بیروباوەرپێک هەبوو زۆر هاوکاریان کردم، ئەمەش هەندێک لەو بیروباوەرپانەمە :

- (ھەمىشە رېڭگە يەك ھەيە بۇ باشىز كوردى شتە كان).
- (فەشەل نىيە لە ژياندا، مادام من شىتېك فېر دەم لە ھەي نەنجامى دەدەم، بەمەش سەر كەۋتەن بەدەست دەھىتەم).
- (لە گەل ھەموو ناخۇشە كەدا خۇشەك ھەيە).
- (راپردو بەرامبەر نىيە لە گەل ئايندەدا).
- (ھەر چەركە ساتىك بەھۆيت دەتوانم ژيانم بگۆرەم، ئەۋىش بە بېيارىكى نوئ).

ئەم بېروباۋەرەم شىۋازى بىر كوردنە ۋە ھەلسو كەۋىتىشىمى گۆرۈ، چۈنكە ئەو بېروباۋەرە ھاۋكارى كەردم لە گۆرۈنى شتە كان بۇ باشىز، لە گەل ئەۋەي چەندىن رېڭى ھەيە، بەلام دەپت سەر كەۋتەك دىروست بىكەم كە بەدرىژاىي ژيانم بىتتە ھە.

(باۋەر: بىرىتى لە بېروباۋەن بە شىتېك كە ھىشتا نەتتېنەۋە، خەلاتى ئەم باۋەرەش ئەۋەيە كە ئەو شتە دەپنى كە باۋەرەت پىتەتى). (اۋغىستىن)

ئايا باۋەرەھىنان بە شىتېك چىيە ؟

زۆر جار لەبارەي چەند شىتېكە ۋە دەدۆپىن، بىرۆكەيەكى روون لەبارەي راستىيە كەيە ۋە نىيە، زۆر كەس بەجۆرېك مامەلە لە گەل باۋەرەدا دەكەن ۋەك ئەۋەي شىتېكى راستە قىنە پىت، لە كاتېكدا تەنھا ھەستېكى يەقىنە دەربارەي ماناي ئەۋ شتە، گەر بلىت باۋەرەم وايە زىرەكەم، راستىيە كەي ئەۋە دەلىت : (بە دلىياي ھەست دەكەم زىرەكەم).

ھەست كەردن بە دلىياي رېڭەت دەدات بگەيت بەۋ داھاتەي ھاۋكارىت دەكات لە ھەلسو كەۋتەك دىرەت بە شىۋەيەكى زىرەكانە ۋە گەشتن بەۋ دەرەنجامەي

دەتەۋىت، لە راستىدا زۆربەمان ۋەلامان لايە بۆ زۆرىك لە شتەكان، بەلام بەلايەنى كەمەۋە لە پىنى دەۋروبەرەۋە ئەۋ ۋەلامەمان دەست دەكەۋىت .

زۆربەى كاتىش بە نەبوونى باۋەرپك، يان بە نەبوونى دلتايى دەسەوسان دەپىن لە بەكارهينانى ئەۋ ھىزەى لە ناخاندايە .

رئەكى ساناش ھەيە بۆ تىگەشتن لە بىروباۋەر ئەۋىش: (بىرۆكە)يە، زۆر شت ھەيە بىرى ئۆ دەكەينەۋە ۋ بىرواشمان پىنى نىە، بۆ نمۇنە : باسەيرى بىرۆكەيەك بىكەين، تۆ كەسىكت خۆش دەۋىت، چىركەيەك بوەستەۋ بەخۆت بلىتى : من كەسىكى خۆشۋىسراۋم .

ئىستە گەر (من كەسىكى خۆشۋىسراۋم) بىرۆكەيەك بىت يان باۋەر ئەۋە پىنشەكەۋىت ۋ بەرەۋ ئاراستەى دلتايى دەچىت بەۋەى ھەست بەم دىرە دەكەيت ۋەك ئەۋەى دەيلىتت، خۆگەر بىر لەۋە بىكەيتەۋە بلىتت (ۋاھەست ناكەم كەسىكى خۆشۋىسراۋم) ئەۋا ئەۋەى كە ۋوتوتە ئەمەيە : بە دلتايەۋە ھەستاكەم كەسىكى خۆشۋىسراۋم .

ئايا چۆن بىرۆكە دەكەينە بىروباۋەر؟

ئىستە با شىۋازىكى لەبارت پىشكەش بىكەم بۆ باسى ئەم كىردارە، گەر بتوانىت بىر لەۋە بىكەيتەۋە مېزىكت لەبەردەمدايە بە دوو قاچەۋە، ئەۋا ۋىتەيەكى باشت دەبىت لەبارەى ئەۋەى كە بىرۆكە ۋەك بىروباۋەر دامەزراۋ نىە، چۈنكە مېز بەبى قاچ ناتوانىت بوەستىت .

بەلام لەلايەكى ترەۋە بىروباۋەر ۋەك ئەۋ مېزە ۋايە كە بەتەۋاۋى قاچەكايەۋە لە شۋىتى خۆيدا دانراۋە، گەر بەراستى تۆ باۋەرۋ ۋايە تۆ (كەسىكى خۆشۋىسراۋى) ئايا چۆن زانىوتە خۆشۋىسراۋى لەلايەن

دەۋرۈبەرەۋە ؟ ئايا راستىيە كەي ئەرە نىيە كە ھەندىك سەرچاۋەت ھەيە پالېشتى
ئەم بىرۈكەيەتە ؟ بەمانايە كى تر، ئايا ھەندىك ئەزمونت نىيە پالېشتى ئەم
بىرۈكەيەت بىكەت ؟

ئەمە ئەر قاچانەيە ۋادە كات مېزە كەت دامەزراۋ بېت، ئەمەش بىرۈباۋەرى
دلىئايە .

ئايا ئەر ئەزمونانە چىيە بەسەر تا تېپەرپەرە ۋاى لى كرەۋىت ھەستى
دلىئايە لا دروست بېت بەۋەى كە كەسىكى خوشويستراۋىت لەلەيەن
دەۋرۈبەرەۋە ؟

رەنگە كەسىك پى راگەياندىت كە زۆر خۇشى دەۋىت، يان رۇزانە
بەكارىك ھەلدەستىت كە ۋا لە بەرامبەر دەكەت ھەست بە ئارامى ۋ ئاسودەيى ۋ
ھىۋا بىكەت كاتىك لەلەى تۆ دەبىت، يان رەنگە ھەستوشەۋرى باشت ھەبىت
بەرامبەر دەۋرۈبەر، ھەستكرەنىش بە خوشەۋىستى ماناى ۋايە تۆ پرىت لە
خوشەۋىستى بەرامبەر بە دەۋرۈبەر، بەلام دەزانىت ھەمۋو ئەم ئەزمونانە ھىچ
مانايە كى نىيە تا نەيخەيتە كارەۋە بۆ پالېشتى ئەر بىرۈكەيەى خوشت دەۋىت، تەنھا
بەگەر خەستى ئەم كارە ۋات لى دەكەت ھەست بە جىگىرى ۋ دلىئايى بىكەيت
بەرامبەر ئەر بىرۈكەيە، بەم جۆرەش پرواى پى دەھىنىت چۈنكە بىرۈكەكەت
جىگىرە، ئىستە ئەم بىرۈكەيە بۆتە بىرۈباۋەرىكى دامەزراۋ .

تەنھا بەۋەى كە تىيگەيت بىرۈباۋەر ۋەك مېزىك ۋايە، دەتۋانى دەست
بىكەيت بە بىنىنى شىۋازى دروست بۆى، ۋە ئەر ئامازانە بەدەست بەيىنى بۆ
چۈنەتەى گۆرىنى، ھەرۋەھا لەگەل ئەم بارەشدا زۆر گرنگە تىيىنى ئەرە بىكەيت
دەتۋانىت بىرۈباۋەرت بگۆرىت دەر بارەى ھەر شىك تەنھا بەۋەى قاچى تەرۋاۋ
بەدۇزىتەۋە بۆ جىگىر كەرنى مېزە كەت .

نایا ئه وه به راست ده زانی له هه موو باره کاند ئه زمون یان
سه رچاوه یه کت هه یه بۆ پالپشتی بیرۆکه کت به وه ی له بناغه وه خه لک باشن،
گهر توو گرنگیان پێ بدیه ت و به باشی مامه له یان له گه لدا بکه ت، ئه و ئه وانیش
حه زیان به هاوکاری کردنه ؟

پرسیاره گرنگه کان ئه وه یه ؟ کام له مانه راستیه ؟ هه ریروباوه پێک برپاری
له سه ر بدیه ت ئه و هه لپژاردیه ی خۆته، خاڵی گرنگ لێره دایه، ئه ویش برپاری
هه ریروباوه پێک بدیه ت خۆت هه لت بژاردوه و ده زانیت کامه یان هێزت پێ
ده به خشی ت و کامیشیان توانا ت ئی ده سه نیته وه .

بروباوه ر سه رچاوه یه کی گه ره ی هێزه، ده توانیت ئه و شته هه لپژیریت
ده رباره ی خۆت که ده ته ویت و برواشی پێ به ینی، ئه م برواهینانه ش جووری
مامه له ت دیاری ده کات که ده یگرته به ر .

گرنگیه که شی ئه وه یه ئه و بروباوه ره هه لپژیریت که پالپشتیت ده کات و
هێز و هیوات ده داتی .

که واته ئه و سێ بروباوه ره چیه که ئیسته پێوسته ؟

نایا پێوست به وه یه بروباوه رت وایت متمانه ت به خۆت هه یه له کاتی
چاو پێکه وتندا بۆ کار؟

هێزت هه ییت بۆ وازه یان له په یوه ندیه کی بیسود ؟ یان گرنگیدان به
شتیک له پێناو به ده سه تهنانی په یوه ندیه کی باش ؟ له ئیسته دا یه ک بروباوه ر بنوسه
که پێوسته به ده ستی به ینی :

ده ییت باوه ر به ینکم به وه ی که من :

زۇرجار پىم دەلەن : (توتى) جارىك بىروام بە شتىك ھىسا بەلام
سەرکەوتتو نەبووم، منىش بەلامەوہ سەير بوو، ئايا چۆن دەزانن سەرکەوتتو
نەبوون ؟

رەنگە دەبوایە زیاتر کاتیان بېخشن.

واباشەرە ئەو کەسانە سود لە چىرۆكىكى ھىندى تەمەن ھەزار سال
وەرگرن :

(رەنگە)

جوتيارىك ھەبوو تەنھا يەك ئەسپى ھەبوو بۆ كيلاڻى زەوہ كەى،
ئەسپە كەش لى ھەلھات، دراوسىكانى پىيان ووت : بەداخەوہ بەراستى خەمىكى
گەورەيە بۆت .

جوتيارەكە ووتى : رەنگە .

بۆ رۆزى دوايى ئەسپەكە بە خۆى و ئەسپىكى ترەوہ ھاتەوہ، دراوسىكانى
ووتيان : شتىكى نايابە .

جوتيارەكە ووتى : رەنگە .

كۆرى جوتيارەكە ويستى دوو ئەسپەكە رابھىنى بەلام لەم كارەيدا
قاچىكى شكا، دراوسىكانى ووتيان: ئۆى بەراستى شتىكى ناخۆشە.
جوتيارەكە ووتى : رەنگە .

بۆ رۆزى دواتر نۆردراوى ھىزە جەكدارەكان ھات بۆ لادىكەيان تاكو
ھەموو پياوہكان بەرىت بۆ جەنگ بەلام كۆرى جوتيارەكەيان نەبرد چونكە قاچى
شكابوو، دراوسىكانى ووتيان : بەراستى بەختىكى باشە .

بەبروای تۆ وەلامى جوتيارەكە چى بویت ؟ ئايا بەللى بویت ؟ (رەنگە۱).

چروکہ که بهم شیویه بهردهوام بوو، نهمهش حالی ژبانہ، گهر پروا
بهشتیک بهینیت و سهرکهوتوو نهبویت، رهنکه زور زوو برپارت بهسهردا دابیت،
کاتیک پروات وایه له گرفت دایت، رهنکه له گرفتیک راستهقینهدا نهبیت،
رهنکه بارنکی کاتی بیت و هیچی تر .

نوهت له یاد بیت :

توانات له بریارداندا بهشیویه کی ژیرانه وهستاوه لهسهر نهو گرممانانه ی
که پیشینیان ده کهیت له

وانه‌ی پینجهم

ئه‌وه‌ی پیشبینی ده‌که‌یت
به‌ده‌ستی ده‌هینیت ..

زۆر که‌س ده‌یانه‌وێت شیوازی هه‌ستکردیان بگۆرن به‌لام نازانن چۆن
ئه‌نجامی بدەن، خێراترین ڕێگه‌ش بۆ گۆڕینی جووری هه‌ستکردنت به‌رامبه‌ر هه‌ر
شتێک ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئه‌و شته‌ بگۆڕیت که‌ ته‌رکیزت خستۆته‌ سه‌ر .
ئێسته‌ گه‌ر ویستت هه‌ست به‌ ناخۆشی بکه‌یت، شتیکی زۆر ئاسانه‌،
وانیه‌؟

ئه‌وه‌ی له‌سه‌رته‌ بیر له‌ رو‌داویکی ناخۆش بکه‌یته‌وه‌ که‌ رویداوه‌ له‌ ژياندا
و هه‌موو ته‌رکیزی بخه‌ره‌ سه‌ر، گه‌ر بۆ ماوه‌یه‌کی درێژ بیری ئی بکه‌یته‌وه‌،
ده‌بینیت بۆ جاری دو‌هه‌میش ئه‌و هه‌سته‌ ناخۆشه‌ت لا دروست ده‌بێته‌وه‌ .
به‌راستی شتیکی گالته‌جاریه‌ ! ئایا ده‌کریت بۆ چه‌ند جاریک سه‌یری
فلمیکی ناخۆش بکه‌یت ؟ به‌دلنیا‌یه‌وه‌ نه‌خێر، که‌واته‌ بۆچی به‌ ژیریت گه‌شت
به‌ناو شتانی‌که‌دا ده‌که‌یت که‌ بێزارت ده‌کات ؟ ئه‌م ئه‌زمونه‌ ئه‌وه‌ت بۆ روون
ده‌کاته‌وه‌ چه‌ند ئاسانه‌ واله‌خۆت بکه‌یت هه‌ستی ناخۆشت هه‌بیت، ته‌نها به‌ ته‌رکیز
خستنه‌ سه‌ر شتیکی دیاریکراو کاریکی گرنگه‌ بۆت، گه‌ر ئه‌و شته‌ کاریکی

قورسش بیټ نهووی لهسهرته نهوویه که تهرکیز بڅهپته سهر نهو کارهی دهتوانیت پی ههستیت وه نهووی دهتوانیت بالادهست بیت بهسهریدا .

نیسته گهر دهتهویت ههستیکی باشت ههبیټ، نهوا زور بهناسانی دهتوانیت، وانیه؟

دهتوانیت تهرکیز بڅهپته سهر شټیک که بهختهوهرت دهکات، شټیک ههستیکی خوشت بز دههټیټ بهرامهر خودی خوټ و خیزان و هاورپیانټ، وه دهتوانیت بهتوندی تهرکیز بڅهپته سهر نایندهټ و نهووی که لهو نایندهټدا خهونی پیوه دهبینی، نهووی وات لی دهکات پیش نهووی روو بدات ههست به حماسهټ بکهیت، نهووی هیژت پی دهبهخشیت و خیزات دهکات له گهیشټن به بهدیهټانی خهونه کانت .

نیسته با نمونهټه کی ناسان بهټینهوه :

وای دابټی چوی بز ناههنگیک، کامیرایه کی قیدیټ پیټه، بهدریژی نهو شهوه چاوی کامیراکهټ لهسهر نهو ژن و پیاوه بوو که شهریان دهکرد، رهنگه لهبهر نهووی تو تهرکیژت خستوټه سهر، توش بههمان شیوهی نهوان ههست به تورهی دهکیت، جا لهبهرنهووی تهرکیژت لای شهره کهپانه نهوا رهنگه بلټیت : چهند بهدبهختن، یان چهند ناههنگیکي ناخوشه .

نایا چون دهبوو گهر تهرکیژت بختایهټه سهر نهو کومه لهی پنده کهنین و نوکته یان دهگیرایهوهو خوشیان لهو ناههنگه دهبینی، لهم حاله یاندا گهر کهسیک لیټ پرسیټ : (ناههنگه که چون بوو) تو دهلیټ : (ناههنگیکي زور خوش بوو)، خالی سهره کیش لیټره دا زور ناسانه : چهند شت هیه ده کرټ خهټک تیټینی بکات، بهلام زورینهی خهټکی تهرکیژیان لهسهر شته ناخوشه کانه، وه تهرکیژیان لهسهر نهو شتانهیه که ناتوانن زال بن بهسهریدا .

(پىئويىستە تەركىز بىلەن سەر ئاراستە يەككى دروست).

ئايا دەتوانىت لەۋە بىگەيت بۇچى تەركىز ئەۋەندە شىتېكى گىرنگە؟

تەركىز بالادەستە بەسەر ئەۋ شىۋازەى دىئاي پى دەبىنىت، بەسەر ئەۋ كارەى كە دەيكەيت بە تەركىز دەتوانىت ژىانت رزگار بىگەيت.

ئۆتۆمبىلى پىشېركى خۇشەين شتە لەلام، ھەمىشە ئەۋ وانەيەم لەيادە كە مامۇستاي شۇفېرى فېرى كىردم .

دەيۋوت : ئەۋەى گىرنگە لەيادت بىت (چۆنەتەى تواناي دەرچونە لە خلىسكان).

ئەمەش دېرېكى گونجاۋە بۇ ژيان، وانىە ؟

زۆرجار دەكەۋىنە خلىسكانىكەۋە و ۋاھەست دەكەين دەسەلاتمان لەدەست داۋە .

زۆرىنەى خەلك كاتېك كە دەيانەۋى لە لىژايەكەۋە بىنە خۋارەۋە تەنھا تەركىزيان لەسەر كەۋتە، لەبرى ئەۋەى تەركىزيان لەسەر ئەۋ شۋىنە بىت كە بۇ دەچن.

دلىام لەۋەى زۆرت بىستەۋ لەۋ كەسانەى كە ئۆتۆمبىل لىدەخۇرپ لە پىشېركىدا، لەپىردا ھاۋسەنگى لەدەست دەدەن، بۇ چەند مىلېك دەرژن بەلام ئەۋەى لەپىشيانەۋە دەبىن تەنھا عەمۇدىكە، بەھەر شىۋەيكە بىت خۇيانى پىدا دەدەن، ھۆكارەكەشى ئەۋەيكە كاتېك خەلكى ھاۋسەنگى لەدەست دەدەن ھەمۇو تەركىزيان ئاراستەى ئەۋ شتە دەكەن كە دەيانەۋىت لى بەدوربن ، لەكۆتاشدا ئەۋ شتە رۋو دەدات كە لى دەترسان ! راستەكەش ئەۋەيكە كە :

(ھەرشتىك تەركىزى بىلەن سەر بەرەۋ ئەۋە دەچىت) .

مامۇستاكەم ووتى: راھىنەنە كەمان لەسەر ئۆتۈمىيلىكى تايەت بە راھىنەنى
 لىتېرە، لىتېرە شەھەر ئامبىرى كۆمپوتەرم لەبەر دەستدايە، كاتى گونجاو بەدوگمەيەك
 تايەى ئۆتۈمىيەك بەرز دەكەمەو بەمەش ھاوسەنگى لەدەست دەدات، كاتىك
 خزا تەنھا تەركىز بىخەرە سەر ئەو شۈيەنى كە دەتەوئىت بۆى بېچىت .
 مەنىش ووتىم : ھېچ كېشە نى تېگەشىتم .

كاتىك چۈيەنە سەر رېنگە كە بەردىنژاى كات من ھاورام دەكرد،
 لەپرىكىشدا مامۇستاكەم پەنجەى نا بە دوگمە كەدا و تايەى سەيارەكە بەرزبەوۋە و
 ھاوسەنگى لەدەستدا، بەپرواى تۆ چاوم بېرە چى ؟ بەلنى بەدلىيەوۋە زۆر راستە،
 چاوم بېرە شوراكە ! چەند چركەى كۆتايى دەلەرزىم چۈنكە دەمزانى خۆم
 دەدەم بە شوراكەدا، بەلام مامۇستاكەم بەتۈندى سەرى گىرتىم و بەرەولاي چەپ
 ۋەرى گىتپا، بۆ ئەۋەى ناچارىم سەبرى ئەو ئاراستەيە بىكەم كە پىنۋىستە بۆى بېچىم،
 بەردەوام دەخزىن، دەشمزانى خۆمان دەدەين بە شىكىدا، بەلام ناچارىگرام چاوم
 بەرەو ئاراستەيەكى تىر بەرم، بەدلىيەوۋە كاتىك تەركىزم خستە سەر ئەو
 ئاراستەيە تەنھا ئەۋەندەم توانى تايەى ئۆتۈمىيەك بەرەو ئەو شۈيەنە پىچ پى
 بىكەمەوۋە، لەكۆتا چركەدا ۋەستام و ھاتىنە دەرەۋە لە سەيارەكە، ئىتېر بزانە چەندە
 ئاسودە بووم لەو كاتەدا !

ئەۋ شتەى بەسودە و بىزانىت ئەۋەيە : كاتىك تەركىزىت دەگۆرپىت
 زۆرىەى كات بەخىراى ئاراستەت ناگۆرپىت، ئايا وانازانىت ئەمە پەيكەل بېيىت
 بەسەر ھەندىك لە بوارەكانى ژيانماندا ؟.

زۆرچار ماۋەيەك ھەيە لەنىۋان گەرانەۋە و ئاراستەكردنى تەركىزىت و
 كاتى ئەۋەى ئەزمونەكەت بەرەو تەركىزىت دەبات، ئەمەش ھۆكارە بۆ ئەۋەى

دەست بىكەيت بە تەركىز خىستەنە سەر ئەو شىئە دەتەۋىت زۆر بەخىراي و چاۋەرتى زياتر نەيت تا كىشەكە چارەسەر بىكەيت.

بەلام ئىستە با بىگەرتىنەۋە سەر چىرۆكە كەمان، ئايا وانەيكە فېربوت يان نا ؟ زۆر بەباشى نا، بۆ جارى دوۋەم خۆم بىنەۋە بەرەو شوراكە دەچومەۋە، مامۇستاكەم ناچار بوۋ بەدەنگى بەرز بىرم بەيتىنەۋە كە پىۋىستە سەيرى ئامانجەكەم بىكەم، بۆ جارى سېھەم، لەسەر ۋەمەۋ ئەمانەۋە خۆم رووم ۋەرگىرا و دىنباۋوم لەۋەي ئەمە چارەسەر، لە راستىشدا ئەۋە روۋىدا كە پىشېنىم كىرد، ئىستەش كاتىك روبەروى لىزىكە دەجەۋە، سەرەم بەرەۋ ئەۋە ئاراستەيە دەبەم كە دەمەۋىت، پاشان تايەي ئۆتۈمبىلەكەم ۋەردەگىرم بەمەش ئۆتۈمبىلەكە بەرەۋ ئەۋە ئاراستەيە دەروات، بەلام ئايا ئەمە گرەنتى سەر كەۋىتمە بە بەردەۋامى لە رىيى بالا دەستبۇنم بەسەر تەركىز مەدا ؟ نەخىر، بەلام ئايا ھەلى سەر كەۋىتمە زياتر دەبىت ؟ بەدلىتايەۋە بەلى !

ئەم بارە لاي تۆ چۆنە ؟ چۈنكە ھەردو كەمان دەبىت لەۋە دىنباين تەركىز بىخەينە سەر چارەسەر كاتىك كە روبەروى كىشە دەبىنەۋە، بەۋ مانايەي : (تەركىز بىخەينە سەر ئەۋە دەمانەۋىت، لەبرى ئەۋەي تەركىز بىخەينە سەر ئەۋە شىئە دەمانە سىتت) .

(ھەرشىك بە چىرى بىرى لى بىكەيتەۋە لە ژياندا روۋ دەدات) .

گۆرىنى تەركىز، گرتەبەرى بىر يار، گۆرىنى بىروباۋەر، ئايا ھەمەۋ ئەمانە لە شەۋرۋۆزىكە روۋ دەدات ؟ بەدلىتايەۋە نەخىر ، بۆ جارى دوۋەم دەيلىمەۋە، ئەمەش ۋەكە دروستبۇنى ماسولكە وايە، چۈنكە ماسولكە كانت ۋەكە كەسىتى كارتۇنەكان لەپىدا دروست نابىن ! ھەمەۋ شىك ھەنگاۋ بەمەنگاۋ دروست دەبىت، بەلام مەن دىنباي دەكەمەۋە :

(كەمىك گۆرۈنكەرى لە تەركىزدا دەپتە ماپەى زۆرىك گۆرۈنكەرى لە
واقعدا).

ئىستە با فىرى يەكىك لە بەھىزىرىن رىگەكانى گۆرىنى تەركىزىت بىكەم،
ئەمەش شىكە من رۆژانە بەكارى دەھىتم لەوكاتەۋەى كە بىپارم داۋە خەۋنەكانم
بۆ بەپىتتە دى

وانەى شەشەم

لە پىرسىيارە كەتدا وہ لَام ھەشاردراوہ...

باشىرىن رىگە بۇ بالادەستبۇون بەسەر تەركىزىتدا خۆى لە بەھىزى پىرسىيارەكانتدا
ھەشارداوہ .

دەزانىت ئاراستە كوردنى پىرسىيارى دروست دەتوانىت ژيانت رزگار بىكات؟
ژيانى (ستانىسلافسكى لىتش) ى رزگار كرد، شەوىكىيان نازىەكان ھەلىيان
كوتايە سەر مائەكەى و بەرەو زىندانىيان بىردن، پاشان لەبەرچاوى خۆيدا
خىزانەكەيان كوشت .

كارى كرد، لەگەل ئەوہى بەدەست لاوازى و خەفەت و بىرسىتيەوہ
دەينالاند، لەسەرەتاي رۆژوہە تاكو ئىوارە لەگەل زىندانىەكانى تردا كارى دەكرد
لە گىرتوخانەكەدا، ئايا دەكرىت كەسىك لەناو ئەم ھەموو نەھامەتى و
ناھەموارىەدا بژى ؟

بەھەررىگەيەك بىت لە ژياندا مايەوہ، رۆژىكىيان چاوى كىردوہ و سەيرى
ئەو دىوہزەمەيەى دەووروبەرى كرد و بىپارىدا ھەلبىت، لەمەش گىرنگىر ئەوہبوو
كە زۆر كەس ھەولتى دابوو سەر كەوتوو نەبوو لەو كارەدا، بەلام ئەم دىنباوو
لەوہى كە رىگەيەك دەدۇزىتەوہ بۇ ھەلھاتنى .

لیروهه کرؤکی تهرکیزی گۆری و لهبری ئهوهی بیرسیت چۆن زرگارم
بیت ووتی : چۆن ههلبێم لهم شوینه ناخۆشه ؟ چهندین جار ئهم وهلامه
دهدرایهوه (گێل مه به لیروهه ههچ رینگهیهك نیه بۆ ههلهاتن، لهپێی ئهم
پرسیارهشتهوه تهنها خۆت ئازار دهدهیت) بهلام ئهم وهلامه پێی قبول نهبوو،
بهردهوام بوو له پرسیارکردن (چۆن دهتوانم ئهم کاره ئههجام بدهم ؟ دهبیت
رینگهیهك ههبیت، چۆن دهتوانم لیروهه دربازم ؟).

روژنیکیان وهلامی دهستکهوت، بۆنیککی ناخۆش هات بهسهریدا، ئهو
بۆنهش بۆنی ئهو لاشانه بوو که چهند پێهك له شوینی کارهکهیهوه فری درابوونه
پشتی ئۆتۆمبیلنیککی بارهههنگهوه، لهبری ئهوهی تهرکیز بخته سهه ئهو
پرسیارهی : چۆن ئهم کهسانه رینگه بهخۆیان دهدهن ئهم تاوانه پێسه ئههجام بدهن ؟
لهخۆی پرسی : چۆن دهتوانم ئهم ههله بقۆزمهوه و بهکاری بهێتم بۆ دربازبووم ؟
کاتیك روژ ئاوا بوو کرێکارهکان گهڕانهوه شوینی خۆیان، بهلام (لیتش)
پۆشاکهکانی دانا و چووه ناو تهرمی مردوه کانهوه، لهم کاتهشدا کهس نهیبینی،
خۆی کرده مردوو، چارههوانی کرد، لهناو بۆنیککی ناخۆشدا بوو، قورسای
لاشهکانیش تهنگیان بی ههلهجی بوو، لهپیدا گۆنی لهدههنگی سهیاره که بوو
کهوته ری، دواي ماوهیهك ریکردن له شوینیکدا وهستا و لاشهکانی ههلهترشته ناو
گۆرینیککی گراوهوه، چارهپێی کرد تا دلنیا بوو لهوهی که کهسی له دهوور نهماوه،
دواي ئهوه به رووتی بۆ ماوهی ۲۵ میل رابیکرد بهرهو رینگهی ئازادی ! ئایا ئهو
گۆرانه چیه که لهنیوان قهدهری (لیتش) و قهدهری ئهو ههزاران گرتوهدا ههیه
که لهو گرتوخانهیهدا گیانیان لهدهست دا ؟ روونه که چهندین هۆکار ههیه،
بهلام تهنها یهك جیاوازی ههبوو ئهویش پرسیارنیککی جیاوازی دهکرد، بۆ چهندین

جار پرسیاری دەکردهوه، پېشبینی ئەوهشی دەکرد وهلامی پرسیارهکی بدرېتهوه .

ئەمە پرسیاریکی باشه!

بەدرېژایی رۆژ ئیمە چەندین پرسیار لەخۆمان دەکەین، ئەم پرسیارانەشمان تەحەکوم بەئاستی تەركیزمانهوه دەکات، لەگەڵ شیوازی بیرکردنەومان و چۆنیەتی هەستکردنمان .

ئاراستەکردنی پرسیاری دروست یەکیك لە ھۆکارە گەورەکان بوو کە ژيانی بەرھە سەرکەوتن گۆرێ، لەم شیوازی پرسیارکردنە وەستام : (بۆچی ژيان هیندە زالمە) (بۆچی پلانەکانم بێ سودن) لەبری ئەمانە دەستم کرد بەو پرسیارانە وەلامی بەسودم بێ دەبەخشن.

(پرسیار بکە وەلام دەدرېتهوه، سوربە بەدەستی دەهێتی، لەدەرگاگان بەدە بەرۆتدا دەکرېتهوه).

ئایا پرسیارت داناوە بۆ چارەسەری کێشەکانت ؟

ئەم پرسیارانە لەکاتی کێشەدا ھاوکاریم دەکات بەشوێن چارەسەردا بگەرێم و بیدۆزەمەوه :

❀ پرسیارەکانی تایبەت بە چارەسەرکردنی کێشە:

۱- ئەو شتە باشە چیه سەبارەت بە کێشەکە ؟

۲- ئایا ئەو شتە چیه کە پێویستی بە ھەوڵی زیاتری من ھەیە ؟

۳- ئایا دەبێت چی بکەم بۆ ئەوێ ژيانم والی بکەم وەك ئەوێ دەبێت کە

دەمەوێت؟

۴- ئایا دەبێت چی نەکەم بۆ ئەوێ وەك ئەوێ دەبێت کە دەمەوێت ؟

۵- نایا چوں دہتوانم خوشی لہم حالہ وەرگرم، لہ کاتیکدا کاریک نہنجام
دہدہم بۆ ئەوہی وەك ئەوہی لی بیت کہ دہمہویت ؟

❀ چەند پرسیاریکی ھاندەرانہ بۆ بەیانیان:

۱- نایا ئیستہ بہ چ شتیکی ژیانم بەختہوہرم ؟ وە چۆن بەدەستی بەینم وە
کاریگەری چہ لەسەرم ؟

۲- نایا ئیستہ چ شتیکی ژیانم ھەماسەتم بەرز دہکاتہوہ ؟ وە چۆن
بیدۆزمەوہ و کاریگەریشی چۆن دہبیت لەسەرم ؟

۳- نایا ئیستہ شانازی بہ چ شتیکی ژیاغەوہ دہکەم ؟ وە چۆن ئەو شتانہ
بەدەست بەینم کہ شانازیان پتوہ دہکەم ؟ وە کاریگەری ئەوہ چۆن دہبیت
لەسەرم ؟

۴- نایا ئیستہ لہ چ شتیکی ژیانم سوپاسگوزارم ؟ وە چ شتیک وام لی
دەکات سوپاسگوزارم ؟ وە چۆن وام لی دەکات بەم جۆرہ ھەست بکەم ؟

۵- نایا ئیستہ لہ چ شتیکی ژیانم خوشی دہبینم ؟ چۆن بیدۆزمەوہ ؟ وە
چۆن دہتوانیت وام لی بکات بەم جۆرہ ھەست بکەم ؟

۶- نایا ئیستہ بہ چ شتیکی ژیاغەوہ پابەندم ؟ وە ئەو شتانہ چین کہ
پالئەرمەن بۆ ئەو پابەندبونەم ؟ وە نایا چۆن کاریگەری ئیجابی دہبیت لەسەرم ؟

۷- کیم خوش دہویت ؟ وە کئی منی خوش دہویت ؟ وە ئەو سیفەتانہ چہ
وام لی دەکات کہ سیککی خوشیستراویم ؟ وە نایا لہ کاتی بەدەستھینانی ئەم
شتەشدا ھەستم چۆن دہبیت ؟.

گەر ھەر پرسىارىكت بەلاۋە قورس بوو، ئەوا دەتوانىت ووشەى
(دەكرىت) بەكار بھىتىت، بۇ ئىمۇنە : (ئايا دەكرىت ئىستە بە چ شتىك زياتر
بەختەۋەر بىم لە ژياندا ؟).

ھەروەھا من رۆژانە كاتىك بەئاگا دىمەۋە كۆمەلنىك پرسىار ئاراستەى
خودى خۆم دەكەم، ھەروەھا شەۋانەش پىش خەۋتن كۆمەلنىك پرسىار ئاراستەى
خۆم دەكەم، ئەمەش وام لى دەكات بەدرىژاى شەۋ ھەستىكى باشم ھەبىت، ۋە بە
رۆزىش وام لى دەكات بە ۋورەيەكى بەرزەۋە كۆتايى بە رۆژم بھىتم.

❁ چەند پرسىارىكى ھاندەرانە بۇ ئىۋاران :

- ۱- ئايا ئەمىرۆ چىم بەخشىۋە ؟ ۋە ئايا چىم ئەنجام داۋە بۇ ئەۋەى ئەمىرۆ بىمە
كەسىكى بەخشىندە ؟
- ۲- ئايا ئەمىرۆ فىرى چى بووم ؟
- ۳- ئايا چۆن ئەمىرۆ بىخەمە سەر ژيانم ؟ ۋە چۆن سودى لى ۋەرگرم و بىخەمە
گەنجىنەى ئايندەمەۋە ؟

ئەم پرسىارانە كەشتى پزگاركارى ژيانى من بوون، ۋە ھاۋكارى تۆش
دەكات بۇ گۆرپىنى تەركىزت، لەگەل گۆرپىنى ژيانت بۇ باشتر .

بەروبوۋى پرسىارە گەۋرەكان :

تەنھا بە فىربونى پرسىار كەرنىك كە ھىرت بى بەخشى، ئەۋە تۆ نەك تەنھا
ھاۋكارى خۆت دەكەيت، بەلكو ھاۋكارى دەۋرۋەرىشت دەكەيت، رۆژنىك لە
شارى (نيويورك) چاۋم كەۋت بە ھاۋرىسەكم، ئەم ھاۋرىسەم پارىزەرىكى

بەناوبانگ بوو، زۆر سەرسام بووم بەو سەرکەوتنەي کە لە کارە کەيدا بەدەستی
هەنابوو وەلەو ئەزمونەي کە بەدەستی هەنابوو لەو کاتەوێ کە لاوێکی
تازە ینگەشتوو بوو، بەلام لەم کاتەدا بەدەست خەمێکی گەورەو دەینالاند
کە بەپرۆای خۆی وابوو، ئەویش جیابونەوێ بوو لە ھاوبەشی کارە کەي، ئەمیش
بەدەست بەندی و گرانی خەرچەو دەینالاند بەي ئەوێ ئاراستە بکریت بۆ
باشکردنی ئەم حالەي .

ئەوێم بیرهاتەو کە تەریزی ئەم مانایەي لا دروست کردو .

لەمەر هەلۆیستیکدا بیت، دەتوانیت تەریز بخریت سەر ئەو شتەي هەستی
ئێجاییت لەلا دروست دەکات، یان تەریز بخریت سەر ئەو شتەي هەستی
سلیت لا دروست دەکات، ئەو شتەي بەشوتیندا دەگەرێت هەرچە ک بیت
دەیدۆزیتەو .

کێشە کەش لەو هەنابوو کە پرسیاری هەلەي لەخۆي دەکرد :

ئایا ھاوبەشە کەم چۆن توانی بەم شیوێ وازم ئی بهیئ ؟

ئایا گرنگی بە هیچ نادات ؟ ئایا هەستی بەو نەدەکرد ئاوا ژيانم ئی تیک

دەدات ؟

ئایا نەیدەزانی کە من ناتوانم وازی ئی بهیئ ؟

باشە چۆن بۆ بەشداری کەم روون بکەمەو کە ئێر لەو زیاتر ناتوانم لە

بازاری کاردا بمێنەو ؟

بەم هەموو پرسیارە وای دەبینی کە بەراستی ژيانی تیاچو .

چەند رینگە کە هەبوو لای من کە دەتوانی ھاوکاری بکەم، بپارمدا لە

رینگەي پرسیارەو ھاوکاری بکەم بۆیە چەند پرسیارێکم ئی کرد : سەرەتا

پرسیاری بەیاننام ئی کرد، دواتر پرسیاری چارەسەرکردنی کێشە .

✱ ✱ ✱ ھاوړېم به ..

لەسەر تارە لېم پرسی : بەچی بەختەوەر دەبیت ؟ لە گەل ئەووی که دەمزانی شتیکی نالەبارە و زیاد لە پێویست گەشینی پتوہ دیارە، بەلام بەراستی نایا بەچی بەختەوەر دەبیت ؟ وەلامی یەکەمی ئەوہ بوو (هیچ شتیک).

لەبەر ئەوہ ووتم : باشە ئیستە گەر بتەوێت بەچی بەختەوەر دەبیت ؟ چەند چرکەیک وەستا و پاشان ووتی : بەراستی من بەختەوەرەم بە خێزانەکم، چونکە ئافرەتێکی باشە و پەڕوهندیەکی باشان هەیە. دواتر ئەم پرسیارەم ئی کرد : باشە کاریگەری چۆنە لەسەر هەست کاتیەک بیر لەو نزیکییە ئیوانتان دەکەیتەوہ ؟

ووتی : من وادەزانم یەکیکە لە گەورەترین بەخششەکانی ژیاڤم. ووتم : کەواتە ئافرەتێکی تاییەتیە، وانیە ؟ لێرەوہ هەموو تەڕکیزی چوو بەلای خێزانەکەیدا، بۆیە راستەوخۆ هەستی رازیوونی لادروست بوو . رەنگە بلێی من هەولم داوہ تەڕکیزی بلأو بکەمەوہ و دوری بخەمەوہ لەو شتە ییژاری کردوہ، بەلام بەراستی من هەولتی هاوکاریکردنیم داوہ بۆ گەشتن بە حالەتێکی باشتر، لەم کاتەشدا دەتوانیت باشترین رینگە بدۆزیتەوہ بۆ مامەلەکردن لە گەل ئەو بارەدا .

لەبەرئەوہ پرسیاری شتیکی ترم ئی کرد کہ دلخۆشی بکات، ئیتر دەستی کرد بە باسکردنی ئەو نوسەرە ی که یەکەم کتییی چاپ دەکرد و چەندە ئەمیش و ئەویش دلخۆش بوون بەم کارەیان، ئەوەشی پی ووتم کہ دەبیت شانازی بەخۆیەوہ بکات بەلام وای نەکردوہ.

لېم پرسی : گەر هەست بە شانازی بکەیت، نایا ئەم هەستەت چۆن

دەبیت ؟

لیره وه بیری له گه ورهیی ئهم ههسته کرده وه و پاشان ئهو باره ههله چونهی
گۆرا، دواى ئهمه لیم پرسى : شانازی به چى تره وه ده کهیت ؟
ووتى : زۆر شانازی به مندا له کاغوه ده کهم، چونکه گرنگى به خۆيان و
دهور و به ریش ده دهن، مندا لى متن و به شیکن له سه ره که و ته کام .
پاشان لیم پرسى : ئه ی ئیسته ههسته چۆنه دواى ئه وه ی زانیت ئهم
شتانه کارى گه رى ههیه له سه ر ژيانت ؟
ئیت ئهم پیاوه گه راپه وه — که بر وای و ابو و ژيانى کۆتایى بى هاتوه — بو
ژيانیکى نوێ .

دوای ئەوه لێم پرسی: له چ شتێکدا ههست ده کهیت سوپاسگوزاریت؟ .
 ووتی: بهراستی سوپاسگوزارم چونکه کاتیگ پارێزهریکی لاو بووم
 تیکۆشهر بووم و چهندین رێگهریم تێپهراندوه، وه بناغه ی سهر کهوتنه کانه له
 سفرهوه دارشوه و له خهونی ئەمریکا دا ژیاوم .
 پرسیم: ئەو ی باشه ده رباره ی چ شتێگ ههست به حماسهت ده کهیت؟
 ووتی: ئێسته ههست به حماس ده کهم هه لێکم له پێشه وهیه بۆ ئەوه ی
 گۆرانکاری ئەنجام بدهم .

ئەمە يەكەنجار بوو بەو شيۋەيە بىر بىكەتەۋە، ئەمەش ھۆكەرى ئەۋەبوو بارى
خۆى بەشيۋەيەكى گەشتى گۆرى، پەرسىم : كەتت خۆش دەۋىت ؟ ۋە ئەۋانە كەتت
تۆيان خۆش دەۋىت ؟ ئەتت دەستى كەتت بە باسكەردنى خەتتەكەى ۋە پەيۋەندى
پەتەۋى نەۋانان.

دواى نهمانه پرسیاریکی فورسم لی کرد : نایا لایه نی نیجایی کامیه له
جیاب نهو هی هاو به شه که ت ؟

ووتی : ده زانی حزم له موهیه که له ماله وه بم و زوړیش رقم له موهیه روژانه
بیم بو ناو شار، له گڼل موه شدا ده بیت به شیوهیه کی نوی و جیاواز له شته کان
پروانم .

نهمه وای لی کرد بیر له هموو گریمانه یه ک بکاته وه .
پرپاری دا نوسینگه یه کی نوی بکاته وه که تنها پنج خوله ک له
ماله که یه وه دوور بوو، ههروه ها هانی کره که شی دا تا له گه لیدا کار بکات و
وله لامي نهو په یوه نډیانه بداته وه که بوی ده کرا .
لیره وه هماسه تی به ته واو ه تی به رزبوه وه و پرپاریدا هه ر لهو کاته دا
به شوین نوسینگه یه کدا بگه ریت .

دوای چهند خوله کینک هیزی پرسیار کردن بالاده ست بوو، نایا به رده وام
شتی له به رده ستدا بوه ؟ به دلنیا یه وه به لئی ، به لام نهو پرسیارانه ی ناراسته ی خوی
ده کرد وای لی کرد بوو هه ست به بی هیوایی بکات، وه وای لی کرد بوو خوی
وه ک بیاوئکی پر بینیت که هموو شتیکی له ده ست داوه .
له راستیشدا ژیان به خششیک کی گه وړه ی پی داوه به لام نهیده توانی بی بینیت
تا پرسیاری نامانجداری لی کرا .

نهمه بزانه باری دهرونت ریگه یه کی تره بو گورپنی ژیان ت .
نهمه یان چیه ؟

با نهمه شت پی ناشنا بکهم

وانەى دەۋتەم

سلاۋ لە زۆربەى
حالە كاتتدا ..

زۆربەمان دەزانىن ئەۋ شىۋازەى لە روۋى دەرونيەۋە ھەستى بى دەكەين
كارىگەرى ھەيە لەسەر بارى جەستەمان، بەلام كەمىكەمان دەزانىن كە بە
پىنچەۋانەشەۋە كارىگەرى گەۋرەى ھەيە، چونكە كاتىك جەستەمان دەجولتەين لە
روۋى دەرونيشەۋە دەجولتەين، لەبەرئەۋە لىك جىئاناكىتەۋە .

دەبىت ھەموومان بزانىن ھەلچونەكەمان دەرنەجامى جولەكەمانە، چونكە
ئەۋ شىۋازەى پى دەجولتەين شىۋازى بىر كەرنەۋەمان دەگۆرپىت يان شىۋازى
ھەستەمان، ياخود بەۋجۆرە ھەلسوكەوت دەكەين .

جولە كارىگەرى ھەيە لەسەر بارى كىمىيەى جەستەمان، ئەمەش تايەتە
بەھەموو جولە جەستەيەكەمانەۋە ۋەك : (راكەردن، چەپلەلەيدان، خۆھەلەدان)
بىگەرە تا سانائەتەين جولەى ماسولكەكانى دەموچاۋمان .

ئايە ئەۋ كەسەى توشى نەخۆشى خەمۆكى بوە چۆن سەيرت دەكات؟ بۆ
نەۋنە : كاتىك توشى خەمۆكى دەبىت لاشەت چى لى دىت ؟ ۋانازانى جەستەت
بارىكى ديارىكراۋى ھەبىت ؟ شانەكانت چى لى دىت ؟ ئايە شۆرپونەۋە بۆ

پېشەۋە يان رېڭن بەرەۋ پىشت ؟ ۋە لامەكەي روۋنە، ۋايە ؟ ئەي ھالى سەرت
چۈنە، بۇ پېشەۋە يان بەرەۋ خوارەۋە ؟ چاۋەكانت بۇ كۆي دەروانن، بۇ زەۋى
يان بۇ ئاسمان ؟ ئايا بەقولى ھەناسەت بۇ دەدرېت يان نا ؟ جا بۇ ئەۋەي خەمۇك
نەبىت ئەۋا ھەۋلى دەۋىت، ۋە تۆ دەزانىت كاتىك خەمۇكى چۆنىت، چۈنكە لە
رابر دودا بەم ھەستەدا تېپەريويت، ۋايە ؟ ھەموومان بەم ھەستەدا تېپەريوين، بگرە
(تشارلى براۋن)ىش، لىرەۋە شىتېكى خۆش دېتە ئاراۋە، لەگەل ئەۋەي
لىكۆلەرەۋان لىكۆلەينەۋەيان لەسەر ئەۋە كرەۋە كە چەندە جەستە بە سۆزدارى
كارىگەر دەبېت .

لىكۆلەرەۋان دەلېت : (گرىنگ نىە ئەۋە بزائىن كە كاتىك پېدەكەنن
ھەستېكى خۆشمان لا دروست دەبېت، ۋە كاتىك بارى دەرونىمان ئاسايە
پېدەكەنن، بەھىندەي ئەۋەي ئەۋە گرىنگە بزائىن كە پىكەنن و زەرەخەنە ۋا لە
ھەندېك كىردارى لاشەمان دەكات كە بەراستى ھەست بە خۆشى بکەين) .

بەمەش خوين زياتر دەچېت بۇ مېشكمان، ۋە رېژەي ئۆكسجىنىش لە
لاشەدا زىاد دەكات، ئەم كىردارەش ئاستى ۋە لامدانەۋەي لاشە بۇ ئامازەكانى
مېشك و گوازەرەۋە دەمارىەكان بەرز دەبېتەۋە، ھەمان شىش روو دەدات
لەكاتى گۆرپىنى لاشەدا، دەتوانىت تاقى بکەيتەۋە، بۇ دەرپىنى بارە
ھەلچۈنەكانت شىۋازى دەموچاۋت دەگۆرپىت، ۋەك : ترس، تورپى، يىزارى،
سەرسورپمان، ئەمەش ئەۋانەن كە ھەستىان بې دەكەيت .

لەچەند سالى رابردودا يەكېك لەۋ شتە گرىنگانەي ژيانى گۆرى گۆرپىنى
شىۋازى جولەم بوو، شىۋازى لاربونەۋەكام، شىۋازى قسە كرەم .

لەسەر تاۋە ۋابروام دەكرە كە ئەمە گىلىيە ۋ ۋەك خۆدەرخست ۋايە، بەلام
بۆم دەركەۋت كە لە رېگەي جولەي جەستەمەۋە بە شىۋەيەكى نوئ لەرئى

دهماره کاغوه په یامیکم نار دوه بۆ می شکم دهرباره ی نهووی پیشینی ده کمم بۆ خۆم، به مەش هه ستر شعور و بیر کردنه وه کانم گۆرا، ده ستم کرد به بیر کردنه وه ی دینامیکانه، رپوشویتی باش و ئیجایی و پر له هیزم گرتە بهر، به لام نه پیه که له وه دابوو که من به شیوه یه کی ناگادارانە و بهرنامه بۆ دارپێژراو هه لده ستم بهم کاره تا کو ئەم شیوازه نوپه وه ک خویه کی لیها ت له لام، به جۆریک له کوتاییدا ئیتر ناچار نه بووم بیری ئی بکه مه وه چونکه خۆم نه ده توانید، به لکو بوو به خویه کی ئیجایی و به هیز له ژیرمدا.

زۆر به ئاسانی جولتم له جولته ی نهو که سانه ده چوو که متمانه یان به خو یان هه بوو، نهووی له سهرم بوو ته نها لاسای کردنه وه یان بوو به شیوازیکی توند و به هیز، ئەمەش بینینیکی نوینی دامی بۆ ژیان، ههروه ها بووم به خاوه نی خه سلته تی توانای قه ناعه تپنکردن، به مەش ته نها کاریگه ری ئیجایم له سهر خۆم نه بوو به لکو نهو کاریگه ریه گو تیررایه وه بۆ هاو پیکانم و هاوکارانی کاره کم.

رهنگه به لاته وه شتیکی سانا نه بیست، نهو شیوازی پی ده جولیت بیگۆره، به مەش ژیا نته ده گۆریت، ئەمەش پیوستی به وورده کاریه کی زۆر ههیه، چونکه چهنده گۆرانه کان گه و ره بن، نهوا هه لچونه کانیشت زیاد ده که ن روژ به روژ، بۆ جاریکی تر گه ره ستم به دارمان کرد ئەم پیشیاره م جیه جی بکه، بۆ ماوه ی ته نها یه ک چرکه خۆت هه لده، جه ستم بجولینه، هه ناسه یه کی قول بده، به بی هویه کی دروست گرژیه کی نا شیرین بخره سهر رووت، له خۆت بهر سه : چ شتیکی باش ههیه له م حاله دا ؟ نه ی چ شتیکی خراپ ههیه له م حاله دا ؟ نه ی ئەم کاره ی ده ی کمم بۆ چی پیکه نیناویه ؟ ئایا بۆ ماوه ی ده سالتی تر ئەم کیشه یه بێزارم ده کات ؟

به گورپنی باری دهرویت تهرکیزت بهرهو باریکی زیهنی باشر دهجیت بهم شیوه روانینه نویته دهتوانیت مامهله له گهله هر شتیکدا بکهیت که تووشی دلهراوکهی کردویت .

نایا دهتوانیت بیر له کهسیک بکهیتهوه که تو بهدلته ؟

نایا له هاورپکانتدایه، یان له ئەندامانی خیزانه کهت، یان له قوتابخانه، یان له هونهرمندان، ههر کهسیکی تر پیشهنگینکی بههیز بیت و شوینی کهویت دهتوانیت لاسایی بکهیتهوه .

ئهو کهسه بهینهره پیش چارت، گهر دلنیش نهیت له شیوازی جولتهی یان قسه کردنی، نایا دهتوانیت بیکهیته بیرۆکهیهکی نوێ ؟

وای دابنی ئەستیره ی هیللی ناوهراستی له یاری تۆپی پێدا، ئیسته کاری خۆت ئەنجام داوه و گۆلیکت له بهرامبهر کرد، نایا لهم کاتهدا چۆن دهرویت؟ نایا سهرت نزمه و شانت بهرزه بو سهرهوه ؟ بهدلتنیایهوه نهخیز، چونکه زۆر بهشانازیوه دهرویت ههموو جهستهت دهلتیت (من گه وهرهه) نایا بهم کارهت ههست و رهفتارت دهگوریت ؟ دلنیا که ئههه هیچ گومانیککی تیدا نه .

ئهوه دهزانیت گهر شیوازی رهفتاری کهسیک دوباره بکهیتهوه نهوا بهناستیکی بهرز ههمان ههستت بو دروست دهبیت، ئیستهو پیش ئهوهی بهجیته سهر بهشی ناینده ئهم باره تاقیبهکه رهوه، بههسته، کاتیک ئهم لاپهڕهیه دهخوینیتهوه، بیر له ئامانجیک یان حهزیکت بکه رهوه، یان بیر له شتیک بکه رهوه که دهتهویت له ژیاوتدا روو بدات، کاتیک بیر ی لێ ده کهیتهوه دهست بکه به خۆزگه خواست بهوهی که روو بدات، بهو شیوازه بههسته که کاتیک خۆزگه به شتیک دهخوازیت، کاتیک که دلنیا نیت شتهکان سهرکهوتوو دهبن، نهوا تو ئاواتهخوازیت ئهم کاره سهرکهوتن بهدهست بهییت، وه گهرنا هیوا براو دهبیت

بهرامبهری، کاتیک دلتیانیت لهم کارهت چۆن ههناسه دهدهیت، کاتیک که تنهها خۆزگه به روودانی شتیک دهخوازیت ؟

نایا رووت چۆن دهبیئت کاتیک پری له هیوا ؟ نایا شانه کانت له کوین ؟
 قورسای جهستهت له کوینه ؟ بیر له چی دهکهپتهوه کاتیک هیواداری بتوانیت
 ئامانجیکت بهیئیتهدی ؟ نایا دهتوانی بهدیهاونی بهیئیته پیش چاوت یان نا ؟
 ئیسته ئههه تاقی بکهروهه، ئهم ووشانه تنهها وهك ووشهیهك مهخوینهروهه،
 ئیسته ئهوه بهیئهره پیش چاوت له دلهراوکه دای، دهست بکه بهتووشبونت به
 دلهراوکه بهرامبهر ئامانجه کهت،، تنهها چهند خوله کیک وابکه بۆ ئهوهی
 بیئیت : ناچاری چی له جهستهت بکهیت ؟ چی له دهستت بکهیت ؟ شانه کانت
 چی لی ده کهیت ؟ له چ شوئیککی جهستهتدا ههست به ناارامی ده کهیت ؟ نایا
 ههست به توندی ده کهیت له خۆتدا یان له ههناسه دانی هیواشتدا ؟
 ماسولکه کانی رووت چیان لی دیت ؟ دهنگت چۆنه کاتیک له دلهراوکه دای ؟
 چی دههیئیته پیش چاوت ؟ نایا تنهها ئهوه دهبیئیت که کاره کهت فهشلی هیئاوه ؟
 نایا له ژیریتدا ئهوه ههست پی ده کهیت که خراپترین شت له ژیاقتدا روو
 بدات ؟ .

بۆ جاری دووهم بهراستی خۆت بخهره ئهم بارهوه، تیئینی ئهوهش بکه
 جهستهت چی لی دیت کاتیک ههستی دلهراوکهت ههیه .

ئیستهش لهم حالته وهه دهرهوه ودهست بکه به ههستی دلتیایی، بیر له
 ئامانجه کهت بکهروهه و ههناسه بده، بهو شیوازه بوسته که دلتیای له
 بهدهستهیانی ئامانجه کهت، گهر پرسیار نهبوايه له ژیریتدا چۆن دهوهستایت ؟
 بارت چۆن دهبیئت ؟ کاتیک ئهم ووشانه دهخوئیتهوه خۆت بخهره ئهه حالتهوه،
 چۆن ههناسه دهدهیت ؟ چ جوړیک له روانین دروست دهبیئت لهسهه رووت ؟

دهست چی لی ده کهیت کاتیک دلنیايت له وهی نهو شته به دهست دههیت که
دهته ویت ؟

نیسته حالت چونه ؟

زور جیاوازترم لهو حاله ی که له دلته راو که دا بووم ، وایه ؟ قورسایي
جهست له کویدایه ؟ نایا هاوسه نگیت ؟

کاتیک که به ته واو ته لی له دلنیايی دایت ، نهوا ههست به وه ده کهیت که
له سهر زهویه کی پته و حاله تیکی هاوسه نگي ته واو دایت ، چی دپته پیش چاوت ؟
من دلنیا م که نه م شیوازه له گه لندا سهر که وتوه .

باشه چون ده توانیت هه موو روژیک بهو شیویه ههست بکهیت ؟
ههول بده که کهسه سهر که وتوه کان بدوزوه و شیوازی جولای پر له
متمانیهان لاسایي بکه ره وه ، هه ناسه دانیان ، روشتیان ، بهلام و اباشره پشت بهو
جوله جهسته یی ه خوت بهستی که به کاری دههیت له کاتیکدا له حاله تیکی
عهقلی و هه لچونی ههستی باشدایت ، دهزایت نهو یاری نیه به لکو ریگه یه که
بو گه یشتن به زیره کیه کی پته و به یوهست به هه موو خانه یه کی می شک و جهسته ،
که واته له سهر ته نهو تووی جول و هه ناسه دانه پته وانه به چینی ، دلنیا به له وهی که
هه مان بهرو بمیش ده دور یته وه .

جا چهنده نمونه متمانو سهر که وتن و به خته وه ری بیینی ده بیت ته نها
تیینی حاله ته دهرو نیه کان نه کهیت به لکو گویان لی بگره ، تیینی شیوازی
قسه کانیا ن بکه ، به ممش فیری گه شه پیکردنی

ۋانەي ھەشتەم

سەرۋەتى زمانەۋانى بۇ سەر كەۋتن ..

چەند سالتىك لەمەۋىر كۆپۈنەۋەيەكى كارم ھەبۇو، ئاسۋى بېرمى بەسەر
چەند شىتېكدا كىردەۋە، نەمدەزانى لەم رېتسەۋە فېرى گەۋرەتەين ھىزى ووشە
بووم، چونكە لەگەن دوو پىاۋدا بووم زۆر دەمىك بوو دەمناسىن، ئەۋەمان بۇ
روون بوۋە كە يەكېك لە ھاۋبەشانى كارەكەمان دەيەۋىت ئىستىغلامان بىكات،
زۆر بەم ھەلۋىستەي پىزار بووم، يان باشىز وايە بلىم زۆر تورە بووم، بەلام
يەكېكى تر لە ھاۋبەشەكان بەجۆرىك تورە بوو كە سور ھەلگەرابوو، لىم
پرسى : بۇچى بەو ئاستە تورەيە ؟

ۋوتى : چونكە گەر بەراستى تورە بيت ئەۋا بەتەۋاۋى ھىزىت دەتۋانىت
ھەر شىتېك بەرەۋ بەرژەۋەندى خۆت بگۆرى !

ھاۋبەشەكەي ترم دانىشت و ۋوتى : رق ھاتە دلمەۋە .

مىش پىم ۋوت : بۇچى رقت گرتە دل لەبرى ئەۋەي تورە بيت ؟

ۋوتى : گەر تورە بووم ھاۋسەنگى لەدەست دەدەم، بەم جۆرەش بەرامبەر

دەيىاتەۋە .

(رق له دل) و ابرام که نهمه خرابترین و وشهیه که بیستمه، گهنجیکی سهرکه وتووی بهم جوړه چۆن ده توانیت و وشه ی ئاوا به کار بهییت، له گهن نهم ووتیه شیدا هیشتا توندی به روویه وه دیار بوو .

ههستم کرد خوشی ده بینئ له وهی من باسی شتانیك ده کهم خه ریکه شتیم ده کات، و وشه که ی کاریگه ریه کی به هیتری هه بوو له سهر من و خودی خوشی، نهم و وشهیه وای ئی کردم ههست به بیتاقه تی بکه م .

له بهرئه وه بریارمدا نهم حاله تهش تاقی بکه مه وه، بۆ گه شتیکی کار کردن رویشتم بۆ میواخانه یه ک، لهم میواخانه یه دا ژور نه مابوو، ووتم : بیره به لام چه ند لیره بوهستم ههستی رق له دل بووم بۆ دروست ده بیئت ؟ کارمهنده که سه بیریکی کردم و نه یزانی چی بکات، زه رده خه نه یه کی کرد، منیش ناچار بووم وه لامی زه رده خه نه که ی به زه رده خه نه یه ک بده مه وه . له ده رهنجایی نهم تاقی کردنه وه یه وه خه ته رناکی به کاره یانی دهسته واژه کام بۆ ده رکه وت، نهمه ته نه یه یه ک و وشه یه، به لام نهم شیوازی خۆمانی بی ده دویتن، نهم و وشانه ی که به کاری ده هینن، تهحه کوم به شیوازی بیر کردنه وه مان ده کات، نهمهش له لایه ن خۆیه وه تهحه کوم به شیوازی ههستکردمان ده کات و له و رییه شه وه ره فشار ده که ی .

گهر بلتیت (توره م) (مروموجم) (بهستم) نایا چ ههستوشعوریکت ده بیئت؟ نایا نهم پرسیارانه چن که ناراسته ی خودی خۆتیان ده کهیت ؟ نایا ته رکیز ده خه یته سهر چی ؟ نایا زهخت بهرز نابیه وه ؟ به لام له بری نه وه ی توره یی وای دابنی که (رق له دلی). له بری نه وه ی (بی هیوا) بیت تۆ له دهستی نارچه ته کانی کاره کهت ده نالتیت، له بری نه وه ی (بیزار) بیت تۆ (دلخوشی) له بری نه وه ی له (شۆرشیکی توره دا) بیت (گهرموگوری)، له بری نه وه ی (ره تکراره) بیت تۆ به شیویه کی هه له لیت حالتی بوون، له بری نه وه ی (تیکشکار) بیت که مینک

دلتەنگى .. ئايا پىتوانىيە گەر بەم جۈرە بىرىكەيتەۋە دەرنىخامىكى جىاۋاز بىيىت يان ھەستىكى جىاۋازت بۇ دروست بىيىت ؟ ۋاباشترە بىرۋا بەم ھالەتە بەيتى.

ئەم ئامرازانە لەۋپەرى سانايىدا خۇيان دەردەخەن، رەنگە ئاسانىش نەبىت لە رىيى ۋوتەۋە يان گۆرپىنى ۋوتەۋە ھەستمان بگۆرپىن ! بەلام راستىك ھەيە ئەۋىش ئەۋەيە كە ۋوتە بەراستى ھىزى گۆرپىنى چۆنەتە ھەستمانى ھەيە، ئەمەش ھۆكارى ئەۋكارىگىرۋەنەيە كە لە كاتى گۆيگىرتماندا بۇمان دروست دەبىت ئەگەر دۋاي چەند سالىيىش بىت، ۋوشەكانى (مارتېن لوسىر كىنج) كاتىك لە خەۋنەكەي دەۋىت، يان (جون كىندى) كاتىك باس لەۋە دەكات كە تاك دەتوانىت چى بىكات لە ۋولاتىك، ۋوشەكان شىۋازى ھەستمان دەگۆرپىت، زۆرىنەمان بەئاگانىيە بەرامبەر ئەۋ ۋوشانىيە كە لەكاتى پەيۋەندى كىردن بە بەرامبەرۋە دەيكات، يان لەگەل خۇيدا، بەدلتىيەۋە چىركە بە چىركە ۋوشە كارىگەرى ھەيە لەسەر شىۋازى بىر كىردنەۋەمان ۋ ھەستو شعورمان، بۇ ئىۋنە گەر بىت بوترىت: (تۆ ھەلەيت بەرامبەر شىتەك) تەنھايەك كاردانەۋەت لا دروست دەبىت، بەلام گەر پىت بوترىت (تۆ ھەلەيت) ئەۋا كاردانەۋەكەت توندتر دەبىت، خۇ گەر پىت بوترىت (دروۋ دەكەيت) لەگەل ئەۋەي كەھەمان ۋوشەي پىشەۋەيە بەلام بە دارشتىكى تىر ياخود بە دەرىپىنىكى تىر، ئەۋا دەكرىت لە يەك چىركەدا شىۋازى بىر كىردنەۋەت ۋ ھەست ۋ شعورت بگۆرپى، ۋانىيە ؟.

ھەستكىردن بە رازىپون ..

دەتۋانىن بە شىۋازىكى تىر سوۋد لەم باسە ۋەرگىرىن، دەتۋانىت ئاستى ھەستكىردن بە بەختەۋەرى بەرز بىكەيتەۋە بۇ ئاستىكى زۆر بەرز ئەۋىش لەرپىنى گۆرپىنى شىۋازى باسكىردنى ھەستو شعورت .

واههست بکه (دلخوشتی) لهبری نهوهی ووشه‌ی (باشه) به‌کار بهیتی،
 وه بلتی من (تامه‌زروم) بهو شته لهبری نهوهی بلتیت من (گرنگی پی ده‌دهم)
 واههست بکه (نایابی) لهبری نهوهی بلتیت (باشم) لهبری نهوهی هه‌ست
 بکه‌یت که‌سیکی (ناسایت) واههست بکه (توانای ناسایت هه‌یه)، چونکه تو
 ته‌نها (سورنیت له‌سهر گۆرپانکاری) به‌لکو تو (که‌سیکی خاوه‌ن توانای به‌هیزو
 له‌بننه‌ها‌تو‌وی). له‌به‌ر‌ئه‌وه خۆت ئاماده بکه بۆ تاقیر‌دنه‌وهی جوړیکی نو‌ی له
 به‌ر‌ه‌می ووشه، نه‌و ووشانه ده‌ستنیشان بکه که به‌کارت هینان بۆ وه‌سفی
 ژیان‌ت و وای ئی کردو‌یت هه‌ست به لا‌وازی بکه‌یت، له‌پاشدا بیر له‌و ووشه
 نو‌ییانه بکه‌روه که ده‌توانیت به‌کاریان به‌یتیت له شو‌تیان .

له پ‌یی گۆرپینی شی‌وازی وه‌سفی هه‌ست و شعورت زۆر به سانایی
 ده‌توانی ئاستی هه‌ست‌وشعورت به‌رز بکه‌یت‌ه‌وه بۆ به‌خته‌وه‌ری زیاتر :
 ووشه‌ی کۆن : ووشه‌ی نو‌ی
 که هیزت ئی ده‌بریت : که هیزت پی ده‌به‌خشی :

دۆزه‌روه، داهینه‌ر

گیل

.....

ئ‌یسته ده‌ست بکه به هه‌ل‌ب‌ئ‌اردنی نو‌ی بۆ خۆت، دل‌ت‌یابه خوشتی ئی ده‌بینی،
 خۆ گهر کی‌شه‌یه‌کت هه‌یه له‌م باره‌یه‌وه نه‌وا ته‌نها پ‌ی‌و‌ست‌یت به وه‌لامی نه‌م
 پر‌سیاره‌یه

وانهی نویم

ئایا ریگدیک ههیه له بهردهم پیشکەوتندا؟

ئەو دیواره بشکێنە و پیشکەوێ دەتوانی ئەم دەستەواژە مەجازیانە
بە کاربەیتیت بۆ شیشکەوتنی ژیا، دنیام کە دەتوانیت چونکە تۆ تواناو
هێزێکی لەبەندەهاتووت ههیه، وایه؟.

(وێختە بەقەمەو)

(ناتوانم ئەو دیواره بشکێنم)

(وێختە سەرم بەتەقیت)

(من لەنیوان چەند رینگەیه کەدام)

(دەستم بێ کرد)

(من بە ئاسماندا دەفرم)

(من تیاچوم)

(من وەک بەلەندە بەختەوهرم)

(من جیهان لەسەر شانەکاغە)

(گەشتمە رېگەيەكى داخراۋ)

(ژيان پرىيەتى لە خۆشى)

ئايا ئەم دەستەۋازانە چيان لەخۆيان گرتو ؟ ئەمانە دەستەۋازەى (مجازىن،

ئەى (مجاز) چيە ؟

كاتىك باسى شتىك دەكەين كە وەك شتىكى تر واىە، ئەوا تۆ دەستەۋازەيەكى مجازى دروست دەكەيت، مجازيش وەك رەمز واىە، رېگەيەكى خىرايە بۆ ووتەيەكى زۆر، خەلك دەستەۋازەى مجازيان بەبەر دەۋامى بەكار ھىتاۋە بۆ ۋەسفى ھەستوشەورىان لەبەر امبەر شتىكى جياۋازدا .

(ژيان جەنگە) يان (ژيان كەنارىكى خۆشە) ئەم دوو دەستەۋازەيە مجازين و دووشىۋازى جياۋازيش بۆ روانين بەرامبەر دونيا، ئايا ماناى (ژيان جەنگە) چيە ؟ گەر ژيان بەم جۆرە ۋەسف بىكەيت، ئەوا بىرۋات واىە خەلك بەردەۋام لەشەر دان، بەلام گەر بلىيت (ژيان كەنارىكى خۆشە) ئەوا ئەۋە دەھىتتە خەيالتەۋە كە خەلك دەتوانن دلخوش بن و خۆشى لە ژيانيان بىين .

ئەۋ مەجازەى جياۋازى دروست دەكات :

لەپشتى ھەموو مەجازىكەۋە ياسايەكى بىرۋاۋەر ھەيە، كاتىك مجازىك بەكار دەھىتى بۆ ۋەسفى ژيانن يان ھەلەۋىستىكت ئەۋا تۆ ئەۋ ۋاۋەرە ھەلدەبۇيرى كە لايەنى دەگريت بۆ خۆت و بۆ بەرامبەريش .

بە بەكار ھىتانى دەستەۋازەى مەجازى دوو كەس زۆر سەرسامم ئەۋانيش ئەكتەر (مارتين شين) و خىزانەكەى (جانيت) ، ئاماۋەى مەجازيان دەر بارەى مرۇۋ ئەمەيە (يەك خىزانى گەۋرەيە) دەرەنجامى ئەمەش ئەۋان ھەستىكى خۆشەۋىستى و گرنىگىندانىكى قوليان ھەيە بەرامبەر ھەموان بگرە بەرامبەر بىگانەش .

لهیادمه کاتیک مارتین باسی چۆنیهتی گۆرینی ژیاڤی بۆ ده کردم پیش چهند سالتیک که لهو کاتهدا سه رقالتی فیلمی (apocalypse naw) بوو، ووتی لهم کاتهدا ژیاڤم وا دهیڤینی که شتیکه ده بیت لیبی بترسین، بهلام ئیسته وهک پیشبرکییه کی وروژینه دهیڤینم، بۆچی ؟ چونکه ئاماژهی مه جازی نوئی ئه وهیه (ژیاڤ گرینه) ئایا چی ئه مهی بی بگۆری ؟ ئازاری زۆر، له کاتی ئاماده کردنی ئهم فیلمهیدا په یوه ست بوو به کاریکی زۆری قورسه وه له دارستانه کانی فلیپیندا، دواى شهوئیکى زۆر شه کهت و ماندوو، بۆ بهیانی ئاینده ههستا و ئه وهی زانی که به دهستی دلتیشه وه دهینالاند، به شتیک له جهستهی سپی بوو بوو به هۆی ئه وه وه که نوشی ئیفلیجی هاتبوو، کهوته سه زهوی، وه به هیزی ئیرادهی توانی خوئی به رهو ده رگا که بخشین و داواى یارمهتی بکات، ئیتر به هاوکاری گروپی فیلمه که مارتینان به فروکه گه یانده نه خوشخانهی فریا کهوتن، جانیتی خیزانی زوو گه یشته لای، هه موو چرکه یه ک زیاتر به رهو لاوازی ده چوو، جانیت لهم باره دا ئه وهی رت کرده وه که دلتهنگ بیت، چونکه دهیزانی مارتین پۆیستی به هیزه، له به ره وه به رویدا زه رده خه نهیه کی کردو ووتی : (ئازیزه کهم ئه مه تنها فیلمیکه ! تنها فیلمیک).

مارتین پی ووت لهم چرکه یه دا زانیم که ئهم باره تیده په رینم، نه یوانی بیکه نیته به لام زه رده خه نهیه کی کرد و له رنی ئهم زه رده خه نهیه وه ریگه ی شیفای بۆ کرایه وه .

به راستی دهسته واژه یه کی گه وره یه، چونکه له فیلمه کاندایه راستی ئه کته ره کان نامرن، وایه ؟ چونکه له فیلمدا ده توانی به ریار به دهی فیلمه که به ته واوه تی چۆن به روات.

گویم لیته دهلی : ئه مه شتیکی باشه به لام وا ههست ده کهم له پستی
دیواریکی گه وره وه بهند کراوم! گه وره !!!

تهنها ئه وه ندهت له سه ره ده رگا که بدو زیته وه پاشان بیکه یته وه (به لی)
رهنگه بلیت : به لام قورسای دنیام له شان گرتوه .

که واته ئه و قورسایه دابن له سه رشانت و بچولن .

ئایا ژیا ن چۆن وه سف ده کهیت ؟ ئایا تاقیکردنه وهیه ؟ یان زۆرانبازی ؟
ئایا گۆره پانی سه مایه ؟ یان یاری ؟ یان باخچه یه که له گوله باخ ؟

خۆ گهر ژیا ن هه لیک بیت ، ئایا مانای چی ده بیت لای تو ؟ خیزانت
ده بیت له گه ل ژیا نیکی خۆش و ریککه وتنی هه ردولانان ، باشه گهر یاری بیت
چی ؟ ئه و خۆش ده بیت ؟ هه لی یاری کردنیشت ده بیت له گه ل ده ورو به ردا ؟
رهنگه ماناشی وابیت ئه م یاریه یاسای هه یه ، باشه گهر ژیا ن باخچه یه کی گوله باخ
بیت ؟ بیر له و رهنگه جوانانه بکه ره وه ، بۆنی خۆشیان ، جوانی سروشتیان ، ئایا
ده توانیت له م باخچه یه دا به شیوه یه کی فراوانتر خۆشی له ژیا ن ببینی ؟

ئایا به برپای تو پتو یستیت به چ کاریکه بۆ ئه وه ی ژیا ن وهك ئه وه لی
بکهیت که ده تهوی ؟

ده بیت پش هه موو شتیک

وانه‌ی دهيم

ئاماده‌بيت .. بو دانانی .. ئامانج ؟!

ئایا چوڼ ده‌توانیت ئامانجی ئاینده‌ت دابینې ؟

کاتیک خه‌لک ئامانجی به‌رز به‌ده‌ست ده‌هین له‌لای زوړینه پتی ده‌وتری به‌راستی به‌ختیکی باشیان هه‌یه، یان پټیان ده‌وتریت : توانیان له‌کاتی گونجاودا بگه‌نه شوینی گونجاو، یان ده‌لټن : نه‌وان به‌به‌ختی باشه‌وه له‌دایک بوون، به‌لام من چاوپیکه‌وتن و گفتوگۆم له‌گه‌ل نه‌و که‌سه گه‌ورانده‌دا نه‌نجام داوه که له‌ژیاندا گه‌یشتون به‌ ئامانجه‌کانی خو‌یان، یه‌کینک له‌گه‌وره‌ترین نه‌و شتانه‌ی که لیانده‌وه فیربووم نه‌وه‌یه که ده‌ستکه‌وتی گه‌وره به‌م هه‌نگاوه ده‌ست پی ده‌کات : دیاریکردنی ئامانج.

بو غونه : کاتیک چاوم که‌وت به (مایکل جوردون) پرسیارم لی کرد ئایا به‌ بروای خوی چی جیای ده‌کاته‌وه له‌ یاریزانه‌کانی تر، وه ئایا چی پالنه‌ری بوو که سهرکه‌وتنی تاکه‌که‌سی و سهرکه‌وتنی بو تپه‌که‌ی به‌ده‌ست به‌ینی ؟ وه ئایا چی وای لی کردوه باشتر بیت ؟ ئایا به‌خششیکی خوایی بوو ؟ یان توانایه‌کی تایبه‌تی بوو ؟ مایکل نه‌وه‌ی پی ووتم :

زۆركەس بەخشى بىن دراۋە بەدلىنبايەۋە منىش يە كىكەم لەۋ كەسانە،
بەلام ئەۋەى كە منى جيا كر دۆتەۋە لەھەموو زىاغدا ئەۋەيە كەسىكەم نەدۆزىۋەتەۋە
ھەمان رۇخى پىشېر كىتى منى تىدا بىت، من لە پلەى دۈھەمدام لەھەموو
شتىكدا .

رەنگە بېرسىت : ھەرۈەك من پىشېر پىرسىومە، لە بارەى سەرچارەى ئەم
پىشېر كى بەھىزەۋە، يەكەم خالى ۋە چەرخانى مايكل لەسەرەتاي قۇناغى
خويىدەنەۋە دەستى پىن كرەد، دۋاى دۆرانىكى كاتى پالتەرىكى بەھىزى بۆ
دروست بوو كە لەپىناۋى ئامانچىكى گەۋرەدا ھەول بەدات .

بىگومان تۆ دەزانىت كە زۆرىنەى خەلك ئەۋە نازانن كە مايكل باشىرىن
يارىزانى ئەمىركايە لە تۆپى سەبەتەدا، ۋە گەۋرەتەرىن يارىزانى تۆپى سەبەتە
بەدرىژايى چەند سالىك، ئەم كەسە تەنەت لە مىندالىدا لە تىپى قوتابخانە كەشىدا
بەشدارى نەكرەۋە، ئەو رۆژەى كە دەر كرا لە قوتابخانە گەرايەۋە بۆ مالتەۋە ۋ
بەدرىژايى ئەو رۆژە گىريا، زۆر ئاسان بوو دۋاى بېھىۋايەكى لەۋ جۆرە چۆك
دابىدات، بەلام لەبرى ئەۋە ئەم ئەزمونەى كىرە ئىرادەيەكى توند ۋ بەھىز .

ئاستىكى بەرز ۋ ئامانچىكى گەۋرەى بۆ خۆى دانا، بېرىرىكى راست ۋ
دروستى دا، بېرىرىك كە چارەنوسى خۆى ۋ ۋەرزى ديارى كرەد، بېرىرەكەى
تەنھا ئەۋە نەبوو كە يانەيەك دروست بىكات بەلكو بېرىرىدا بېتە باشىرىن يارىزان
لەمەيدانى ۋەرزىدا .

بۆ ئەۋەى ئەم ئامانچە باشە بەدەست بەيتى ئەۋەى ئەنجام دا كەھەر كەسىكى
سەر كەوتوو ئەنجامى داۋە، ئامانچىكى دانا ۋ بەخىرايش رېۋشۋىنى گىرتە بەر،
لەكاتى پشۋوى ھاۋرىندا داۋاى كرەد لە راھىنەر (كلىفتون ھىرىنج) كە راھىتانى

يېڭى بىكەت ئەۋەش ۋە ئاماللىق داۋا كەي دايەۋە ۋە ھەممۇ رۇزىڭ كاتىزىم شەش مايىكلى دەۋر دە ناۋ يارىگا ۋە راھىنانى چىرى يې دە كىرد .

ويستى مايىك بۇ بەدەستەننى نامانجە كەي زۆر گەۋرە بوۋ بە ئاستىڭ راھاتىبوۋ رۇزەنە خۇي ھەلۋاسى بە چەند ئاستىڭدا بۇ ئەۋەي بالاي بەرز يېت، چونكى يېنى ۋابوۋ كە ئەمە ھاۋ كارىيە كى باشى دە كات بۇ نىزىك بونەۋەي لە نامانجە كەي، ئەمەش ئەۋەمان بۇ روۋن دە كاتەۋە كە چەند سوۋر بوۋ لە سەر بەرز كىرەنەۋەي ئاستى تۈنەكەنى .

ھەممۇ رۇزىڭ مايىكل راھىنانى ئەنجام دەدا، كە كاتى گۇنجاۋ ھاتە پىشەۋە بۇ ھەلۋار دە قۇتايخەنە كەيان ھەلۋىزەردا، لىرەۋە مايىكل ئەۋ خالەي جىگىر كىرد كە پىش دە سال راھىنەرە كەي بۇ روۋن كىرەۋە ئەۋەش:

(چەندە ئامادە كارىت زىاتىر يېت، ئەۋەندە بەخت گەۋرە تر دە يېت).

ھەندى كەس دە ترس لە دانانى ئامانج بۇ خۇيان چونكى بىرۋايان ۋايە توۋشى بىھىۋايى ۋە دۇران دەبن .

ھۆكارى دۋاي دانانى ئامانج ئەۋەيە كە جۇرىڭ لە تەركىز بىخەنە ژايغانەۋە، ۋە بەرەۋ ئەۋ ئاراستەيە بىجولتېن كە دەمانەۋىت بۇي بىچىن، لە كۇتايىشدا ئەۋ نامانجە بەدەست بەيىنى يان نا ئەۋا بەرامبەر نا يېت لە گەل ئەۋ سەر كەۋتەي بەدەست ھىناۋە لە گەشەي كە سىتېدا لەرتى ئەۋ سوربونەت .

بەدانانى ئامانج لە سەرەتاۋە تەنھا گۇرپانكارى كەم لە ژياندا روۋ دەدات، ئەمەش ۋەك: ئەۋ كەشتىيە بارەھەلگىرە گەۋرەيە ۋايە لەناۋ دەريادا، گەر كەشتىيەۋانە كە بە رىزەيە كى كەم ئاراستە كەي بىگۇرپىت يە كسەر تېيىنى ناكىرىت بەلام دۋاي چەند كاتىزىمىڭ ئەۋ گۇرپانە بەدى دە كىرىت ۋە ئاراستەيە كەشتىيە كە بەتەۋەۋەتى دە گۇرپىت .

پیش چهند سالتیک ناچار بووم زۆر گۆرانکاری بکهم له ئاراسته‌مدا و
نامانجی زۆرم بۆ خۆم دانا، کاتیک به‌ئاراسته‌ی نامانجه‌که کارم کرد
(متمان‌به‌خوبوون - چالاکی جهسته‌یی) شتیکی زۆر گرنگ فیربووم.

ئەویش ئەو‌هیه که : سەرکه‌وتنم له‌سەر ئەو هه‌ولم وه‌ستاو که ده‌یده‌م
له‌و کاره‌مدا، ئەمه‌ش به‌یه‌کجار نا به‌لکو پتۆیستی به‌به‌رده‌وامی هه‌یه.

هه‌موو که‌سه سەرکه‌وتوه‌کان خۆیان ته‌رخان کردوه بۆ کارێکی به‌رده‌وام
و به‌ده‌سته‌پێانی پله‌ی باشر، ته‌نها به‌وه‌نده رازی نه‌بوون به‌شیوه‌یه‌کی باش کار
بکه‌ن، به‌لکو به‌رده‌وام مه‌به‌ستیان بوو باشرین و باشرین کاریش نه‌نجام بده‌ن،
له‌به‌رئ‌ه‌وه گهر خۆت ته‌رخان بکه‌یت بۆ ئەم فەلسەفیه‌، واته‌ باشرکردنی
به‌رده‌وام و بیکۆرتایی (من ده‌توانم) ئەوا تۆ ده‌توانیت گره‌نتی به‌رده‌وام
گه‌شه‌کردن به‌یت له‌ ژياندا، ئەمه‌ش سەرچاوه‌ی راسته‌قینه‌ی ژيانه‌، بگره
سەرکه‌وتووش ده‌بیت .

که‌سه سەرکه‌وتوه‌کان ئەوانه‌ن که له (هینزی دابه‌شکردنی کار)
تێده‌گه‌ن، ئەمانه‌ ئەو که‌سانه‌ن ته‌نها پارویه‌ک ده‌بن بۆ ده‌میان که‌به‌یه‌ک جار بتوانن
بیخۆن، به‌مانایه‌کی تر نامانجه‌کانیان به‌ش ده‌که‌ن بۆ به‌شی بچوک، تا له‌کۆتاییدا
به‌ره‌و ئەو نامانجه‌یان ده‌بات که ده‌یانده‌وێت، به‌لام ئەوه‌ش به‌س نیه ته‌نها نامانجی
بچوک دابنێت، به‌لکو ده‌بێت بۆ هه‌ر هه‌نگاوێکی سەرکه‌وتووت ئاهه‌نگ
بگیریت، ئەمه‌ش هاوکاریت ده‌کات بۆ ده‌رجونت له‌ ژيانێکی قورس، دانانی ئەم
نامانجه‌ بچوکانه‌ش هاوکاریت ده‌کات له‌ دروستکردنی هینزیکی پالنه‌ز و
گه‌شه‌کردنی ئەو خ‌ووانه‌ی که خه‌ونه‌کانت ده‌کاته راستی .

زۆر بیست‌مانه که رێی (۱۰۰۰) میل له‌ یه‌ک هه‌نگاوه‌وه ده‌ست پێی
ده‌کات، به‌لام زۆر جار بیرمان ده‌چیت ئەوه‌ یادی خۆمان به‌پێنه‌وه له‌ کاتی دانانی

ئامانچدا، كۆتاجار كەي بوە دەست بە شانى خۇتدا ھىنايىت لەدۋاى ھەنگاۋىكى
بچوك كە نايىتت بەرەو ئاراستەيەى دەتەۋىت ؟ چەند سالىك بەرلەئىستە
چاۋەرى نەبوم ۳۸ رتل دابەزىم پاشان خەلاتى خۇم بكەم، لەسەرەتاۋە تەنھا بە
دورخستەنەۋەى قايى خواردەنەكەم بە خواردەنەۋە ۋەك دەستكەۋىتىكى گەۋرە
بوۋبۇم ! بۇ غونە : گەر ئەمىرۆ لەگەل پىنچ كەسدا باسى گۈرپىنى كارەكەت
بكەيت و زانىارى لەۋبارەيەۋە كۆبكەيتەۋە بۆ ئەۋەى ھاۋكارىت بكات
لەۋبارەتدا ئەۋا ئەمىرۆ پىنچ ھەنگاۋت بەرەو پىشەۋە ناۋە، گەر ئەمىرۆ ئەم پىنچ
ھەنگاۋەشت نابى ئەۋا تۆ ھەر بەرەو ئاراستە نۆتەكە دەجولتيت، ئەۋەشت لەباد
بىت ئەۋەى لە رابردودا ئەنجامت داۋە بەرامبەر نىە لەگەل ئەۋ كارەى كە لە
ئايندەدا ئەنجامى دەدەيت .

ھەرۋەك پەخشانەكە دەللىت : تۆ گەۋرەى چارەنوستى، ۋە تۆ سەركرەدى
روحىتى، كارەكەش لەسەر تۆ ۋەستاۋە، چاۋەرى مەبە تا ئامانچ دادەنىت، دەست
بكە بەجولاندنى بارھەلگەرەكەت بۆ پىشەۋە، چونكە دۋاى ماۋەيەكى كورت
دەگەيتە ئايندەت .

❁ ئايندەت شاينى ھەللدانە لەپىتاۋىدا.

ئايا چى ۋا لەھەندى كەس دەكات رىۋوشۋىتى بگرەنە بەر، بگرە
لەۋكاتانەش دا كە ھەست بە تىكشكان و ترسش دەكەن ؟ ئايا بۇ چى ھەندىك
كەس دەتوانن زال بن بەسەر رىگرى گەۋرەدا ؟ ئايا چۈن دەگەرىنەۋە بۆ ھىز
دۋاى ئەۋەى چەندىن جار روبەروى تىكشكان بونەتەۋە ؟
ئەمانە ئايندەيەكيان ھەيە شايسەى ھەللدانە، ئايندەيەك ناچارىان دەكات
روبەروى رىگرىەكان بىنەۋە .

غونەى ھاۋرىمە كەت بۆ دەھىمەۋە (دابلو مېتشل) لە روداۋىكى ماتۇردا سېھشى لەشى سوتا، كاتىك لەنەخۇشخانە كەوتبوو بىرارىدا رىگەيەك بدۆزىنەۋە بۆ ھاۋكارىكرەنى دەۋرۋىرە كەى، لە گەل ئەۋەى دەموچاۋى بەئاستەم دەناسرايەۋە لە سوتاۋىدا، بەلام برواى وابو كە بە زەرەخەنە كەى ژيانىان رۆشن دەكاتەۋە، ۋە لەراستىدا ئەمەش رویدا، برواى وابو دەتوانىت دەۋرۋىرەى دلخۇش بكات، توانى گويان لى بگرىت و كىشەكانى ژيانىان لا كەم بكاتەۋە .

پاش چەند سالتىكى كەم، روبەروى كارەساتىكى تر بوەۋە، بەلام ئەم جارەيان روداۋى تەيارە بوو، لەم روداۋەدا نېۋەى جەستەى بەشى خوارەۋەى توشى ئىفلىجى بوو، ئايا چۆكى دادا ؟ نەخىر، پەرسىتارىكى جوانى بىنى، لەخۆى پىرسى : چۆن قەناعەتى بى بكمە شووم بى بكات ؟

كاتىك ھاۋرىمەكانى بەمەيان زانى ووتيان تۆ زۆر گىلىسى ! رەنگە لەدلى خۆیدا قەناعەتى بە قەسەكانى ئەوان كىرەبىت بەلام لە گەل ئەۋەشدا لەم خەۋەى نەۋەستا، چونكە (دابلو مېتشل) ئايندەيەكى گەۋرەى دەبىنى لە گەل ئەم كچە جوانەدا، لەبەر ئەۋە زىرەكى و روحسوكى و ھونەرى سەرنجراكىشان و كەسىتە چالاكەكەى بەكارھىنا بۆ ئەۋەى سەرنجى ئەو كچە بەلاى خۆیدا كەمەندكىش بكات، تا لەكۆتايىدا توانى قەناعەت بەم كچە بكات و بىتە ھاۋسەرى، زۆرىنەمان لەشۋىنى ئەۋەداىن بگرە جورئەتى ھەولداىشمان نى، بەلام ئەم گەشىتە ئەستىرەكان و بەتەۋاۋەتى ژيانى گۆرا .

ئايا چۆن ئەم ئايندە بەھىزەى دروست كرد ؟ چەند ئامانجىكى دانا لەسەرو باۋەرىۋە بوو كە بتوانىت بەدەستيان بەھىت، ۋە بىرارىدا ئەم ئامانجانە بەدەست بەھىت بە چاۋپۇشىنى لە ھەموو شتىك كە روبەروى بىتەۋە، ئەم شتەى كىردە

راستی بە ھەشەشكردنى ئامانجەكەى بۇ چەند بەشىكى بچوك، چەند جولئەكەى
 وورد كە پئويىستى پى بوو بۇ بەدەستخستى ئەم ئامانجە ئەۋىش رۆژانە پەيكەلى
 دەكرد ھەنگاو بە ھەنگاو، كاتىك ئامانجىك ھەلدەبژىرت بەراستى ئەوا تۆ
 ھىزىكى ديارىكراو ئازاد دەكەيت لە ناخدا بۇ بەدەستەتانی ئەو شتەى كە لای
 دەورو بەر شىكە دەلتىن رەنگە بىت، بەم جۆرەش تۆ ئەم ھەلە گەورەيە بەخۆت
 دەدەيت كە گەشە بكەيت و پىش بكەويت .

(سەرکەوتن لەسەرەتاو دەست پى دەكات). ووتەى نەناسراوئىك.

چەندىن كەس ھەيە زۆر بەمان دەزانىن وا دەردەكەون كە بەردەوام
 وونبون لە تەمى ترس و دۆشداماندا، ئەمانە بەرەو رپىەك دەچن، بەلام پاش
 ماوہەيك بەرەو ئاراستەيەكى تر دەچن، شتىك تاقي دەكەنەو بەلام دەبن بە
 شتىكى تر، ئەمانە ئاراستەيەك دەگرەنە بەر پاشان دەگەرپن بۇ ئاراستەى دژ بەو
 ئاراستەيان، كىشەكەشيان ئاسانە : ئەمانە نازانن چيان دەويت، لەبەر ئەو
 ناتوانيت بگەيت بە ئامانجىك گەر نەزانيت ئامانجەكە چيە .

ئەوہى كە پئويستە لە ئىستەدا ئەوہە خەون بىيىنى، بەلام ئەوہى گرنگە
 ئەوہە بەتەر كىزىكى تەواوہە ئەم كارە ئەنجام بەدى، گەر تەنھا ئەم كتيە
 بخۆيتەوہ ئەوا ھىچ سودىكت پى ناگەيتىت، چونكە تۆ پئويستىت بەوہە
 دانىشت و خەونەكانت بخەيتە سەر كاغەز .

بچۆرە شوئىكى ئارامەوہ، شوئىك كە خۆت تيايدا ھەست بە ئارامى و
 خۆشى بكەيت، برپار بەدە ماوہى (۳۰) خولەك بەتەنھا لەگەل خۆتدا بيت، ئەو
 روون بكەرەوہ لای خۆت كە پىشبينى دەكەيت بىت بە چى و وەچى دەكەيت
 وە چى پىشكەش دەكەيت وەچى دەبىنى وە چى دروست دەكەيت، رەنگە ئەم
 (۳۰) خولەكە گەورەترىن بەھا بىت بۇ ھەموو ژيان، چونكە فیردەبىت ئامانج

بۆ خۆت دابنيت و دهره نجامه كەشى ديارى بكهيت، ليره وه هه لدهستيت به دانانى نه خشهى نهو ريگهيهت كه دهتهويت له ژياندا گهشتى پيدا بكهيت، نهو شوينه ده دز زيته وه كه دهتهويت بۆى بچيت وه نهو شيوازهى كه پنى ده گهيت لهو ريگهيهدا .

ليزه دا با ناگاداريه كى بنه رهتيت بدهمى :

گرنگ نيه سنوريك بۆ نهو شته دابنيت كه ده كريت .

چى ده كهيت گهر بزانيت فەشل ناهيتيت ؟ چر كه بهك بير لهم پرسيا ره بكه ره وه، گهر دلنابيت له سهركهوتنت ئايا نهو چالاكيانه چين كه نه نجاميان ده دهيت، وه نهو ريوشوينا نه چين كه ده يانگريته بهر ؟ .

دياريكراو به، كاتيك هه لدهستيت به ئاماده كردنى ليستيك چهند گرنگى بدهيت به وورده كاريه كان نهوا هيتزت زياتر دهيت له به دهستهيتانى ئامانجه كاندا، چونكه هه نديك لهو شتانهى دهيتوسيت دهيتيت نهو شتانهن كه چهند ساله بيريان لى ده كهيته وه، به لام دهيت بريارى نهو شتانهى به دهيت كه به دهست دهتهويت، چونكه به زانينى نهو شتهى دهتهويت نهو ديارى دهكات كه چى به دهست دههيت، جا پيش نهو شتيك له جيهاندا رووبدات دهيت له سهرهتاوه له عهقتدا روو بدات .

بی سنوور!

نیسته هاوریم به:

۱- وا خه یال بکه کاتی پشوه نهمهش کاتی پیشکه شکردنی چه ندین دیار به، خه ونی زور ببینه، هه موو خه ونه کانت بنوسه له گه ل هه موو نهو شتانه ی که ده ته ویت ببیته خاوه نیان، یان ببیته نهو شته، یان نهو شتانه ی که ده ته ویت نه نجامی بدهیت و به شداریت تیایدا .

بیر لهو خه لک و هه ستو شعور و شوینانه بکه ره وه که ده ته ویت بن به به شیک له زیانت، نیسته دابنیشه و قه له میک بهیته و ده سبکه به نوسین، بیر له وه مه کهر وه چون نهو ریگه یه بدوزیته وه که ده تگه یه نیته نهو، نه وه ی له سه ره ته ته نه ها نه وه یه بنوسه، نه ویش سنوری نیه .

۲- نیسته سهیری نه م لیسته بکه که ناماده ت کردوه و نهو کاته دابنی که پیشینی ده کهیت تیایدا بکه یته نهو دهره نجامه، شهش مانگ، سالتیک، دوو سال، پنج سال، ده سال، بیست سال، نهمهش زور هاو کاریت ده کات که جوار چیوه ی نهو کاته بزانی تۆ کاری تیایدا ده کهیت بۆ به ده سه ته یانی نهو شته .

تیبینی دهر کهوتنی نهو لیسته بکه که ناماده ت کردوه ، هه ندیک کهس سهیر ده کهن نهو لیسته بهو شتانه پر بۆته وه که نه مرۆ ده یانه ویت، له کاتی کهدا هه ندیکی تر نامانجی گه وره ی تیایدا ده بینن، دووره و له ناینده دایه، له دنیا یه کدا پر له ده سته کهوت و سهر کهوتنی تهواو، نهو بزانه گه شتی (۱۰۰۰) میل به یه که هه نگاو ده ست پی ده کات، وه زور گرنگه به ناگا بیت له یه کهم هه نگاوت وه که چون به ناگایت له کۆتا هه نگاوت .

۳- تنہا بہ دانانی چوارچوہی کات، دہتوانیت چوار ٹامانج دابنیت کہ ٹہسان دہتوانیت پی بگہیت، بہو شتانہ دہست پی بکہ کہ زور پیانہوہ پابہندی، وہ زور گرنگیان پی دہدہیت، ٹہو شتانہی کہ تیرت دہکەن، جاریکی تر لہسەر کاغەزیکی سبی بیانوسہ، ٹہوہش بنوسہ بۆچی دہبیت بہدہستیان بہنیت .

تہنہا بیر لہ خۆت مہکەرہوہ، بہٹکو بیر لہ کہسانی دہوروبہرت بکہرہوہ لہ ژیانندا، ئایا خیران و ہاوریکانت چۆن سود دہبینن گەر ٹہو ٹامانجہ بہدہست بہیتی ؟

گەر ھۆکاری تہواو بدۆزیتہوہ بۆ ٹہجامدانی ٹہم کارہ ٹہوا دہتوانیت ھەرشتیک ٹہجام بدہیت لہ جیہاندا .

۴- دواى ٹہوہی ٹہمانہ ٹہجام دہدہیت شیوازی ٹہم کہسیتہت باس بکہ کہ دہبیت بہم شیوہیہ بژیت بۆ ٹہوہی ٹامانجہکەت بہنیتہ دی، ئایا پیوستی بہ سۆزی زیاترہ، یان پیوستی بہ ھاندەرکی گەرہترہ ؟ ئایا پیوستی بہ گەراندہوہیہ بۆ قوتابخانہ ؟

بۆ نمونہ : گەر بتہویت بیت بہ مامۆستا، ٹہوا ھہستہ بہ باسکردنی شیوازی ٹہو کہسیتہ بکہ کہ بہراستی دہتوانیت کاریگہری ھہبیت لہسەر ژانی دہوروبہر .

ژیریت رابهینه :

یه کیلک له بنه ما کام کاتیک ئامانجیک دادینیم نهو هیه که یه کسه ر ریشوین ده گرمه بهر بۆ پشتگیری نهو ئامانجه م، (دابلیو میتشل) به زه ده خه نه بهرووی خه لکدا دهستی یی کرد کاتیک بریاریدا شتیک بیه خشی به ژیان، وه داوای له پهرستاره که کرد له گه لیدا برواته دهروه، به لام خوشه ویستیان له شهوورژیکدا گه شهی نه کرد، تۆش ههنگاو به ههنگاو دهست یی بکه، وه تۆ باشترین هاورپی خوئی، چونکه تۆ خوئ نازار نادهیت له سه ر نهو هی که ئیسته ئامانجه که ت به دهست نه هیناوه، وایه؟

له کۆتاییدا ژیریت رابهینه، به مهش دهزانی که ئهم ئامانجه شتیکه ده کریت بهیترینه بوون .

+ روژی دوو جار به هیمنی چهند خوله کیلک دابیشه و بیر له ئامانجه که ت بکهروه .

+ نهو بهینه ره زیهنه وه که به راستی ئامانجه که ت به دهست هیناوه . ههست به خوشی بکه، شانازی به خو ته وه بکه، شادمان به بهم دهستکه وته، بروانه و وورده کاریه کانی ئهم خوشیه بیینه به ئاره زوومه ندانه ! . نه مهش ههستیکی زۆر نایابه، وایه ؟

نایا بروات بهم شته هیه ؟ به لئی ؟ نه خیر ؟ هه ندیک ؟ .

ده مهوئی نهوت بۆ به سلیم که ئهم هوکارانه زۆر به سود و به کارن، له بهر نهوه یاریه کم داهیناوه، گهر رازی بویت تۆش ئهم یاریه ئه نجام بدهیت، وه

گەر رازی بویت به ههموو وورده کاریه کانتیه روبه پروی ریگریه کان بیتهوه
 نهوا نهو خه لاتانه زور لهوه گه وره تر ده بیته که بیرت لی کردوتهوه .
 تو ئامادهیت ؟ که واته با روبه پروی ..

وانهی یانزهیم

۱۰ رۆژی جهر به زه‌ی زیهنی

گەر ته‌ن‌ها ئەم کتێبه‌ ده‌خوێنته‌وه‌ ئەوا ئەم کاره‌ ئەنجام ده‌ده‌، من ناوی ده‌نیم
جهر به‌زه‌ی زیهنی بۆ ماوه‌ی ده‌ رۆژ، ئەم راهێتانه‌ش ژایانی منی گۆڕی .

ئەم راهێتانه‌ وای لێ کردم بالا ده‌ست یم به‌سه‌ر ژیرمه‌دا، ئەویش به‌
پێگه‌نه‌دان به‌زالبوونی یه‌ك بیرۆکه‌ی سلی به‌سه‌رمه‌دا به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رده‌وام .
نایا تۆ ناماده‌یت بۆ فێربوونی هونه‌ری یاساكانی ئەم یاریه‌ ؟

۱- له‌ماوه‌ی ده‌ رۆژی ناینده‌دا ئەوه‌ ره‌ت بکه‌ره‌وه‌ که‌ هۆگری ووشه‌
یان پرسیار یان هه‌ستوشعور یان بیرۆکه‌ی لاوه‌کی بیت.

۲- کاتێک خۆت ده‌بینیت که‌ ته‌رکیزت خستۆته‌ سه‌ر شتی سلی -
ئهمه‌ش هه‌ر روو ده‌دات - یه‌کسه‌ر ئەو پرسیارانه‌ له‌خۆت بکه‌ که‌ به‌ره‌و
شوێنێکی باشه‌ر ده‌بن، ده‌ست بکه‌ به‌و پرسیارانه‌ی که‌ تابه‌تن به‌ چاره‌سه‌ری
کێشه‌ له‌ لاپه‌ره‌ (۵۳) دا .

۳- به‌یانیان که‌ هه‌لده‌ستیت له‌ خه‌و پرسیاره‌ هانده‌ره‌کانی به‌یانیان له‌
خۆت بکه‌ لاپه‌ره‌ (۵۳)، وه‌ ئیواران پێش خه‌وتن پرسیاره‌ هانده‌ره‌کانی ئیواران
له‌ خۆت بکه‌ لاپه‌ره‌ (۵۴) ئهمه‌ش نه‌کرده‌ت بۆ ده‌کات به‌ کرده‌، بۆ ئەوه‌ی
پارێزگاری له‌ هه‌ستوشعوری رازی بوون بکه‌یت .

۴- لە دە رۆژى ئاينىدەدا، بەتەۋاۋەتى تەركىزىت بىخەرە سەر چارەسەر نەك كېشە كان .

۵- گەر ھەستىك يان پىرسىيارىك يان بىرۆكەيەكى ناخۆشت ھەبوو لۆمەى خۆت مەكە، بەلكو يەكسەر بىگۆرە.

ئامانچ لىرەدا ئەو دە رۆژەيە بەدۋاى يەكدا بىر لە ھىچ شىكى سىلى نەكەيتەۋە، گەر خۆت بىنيەۋە بۆ ماۋەيەكى دورودىر بىر لە شىكى سىلى دەكەيتەۋە ئەۋە دەست بىكە بە -چاۋپۆشى لەو رۆژە يەك لەدۋاى يەكانە - لەسەر تە بەتەۋاۋەتى روبەروى ئەو رىگىرەنە بىيتەۋە.

دەمەۋىت بزانى ھىزى ئەم روبەروىنەۋە زىھىيە بۆ ماۋەى دە رۆژ بەرپاستى كارىكى ناۋازەيە، گەر پابەند بىت پىۋەى ئەۋا سودىكى زۆر بە ژيانى دەبەخشىت كە برانەۋەى نىيە، ۋە چۈر شت بىن دەبەخشىت كە ئەمانەن :

۱- وات ئى دەكەت ھەموو ئەۋ خۈۋە زىھىيانە بىينىت كە رىگىرن لە پىشكەۋىت .

۲- ۋا لە ژىرىت دەكەت بەشۋىن بەدىلى بەھىزدا بگەرپت كەلەتۋانایدايە ھاۋكارىت بىكات .

۳- متمانەيەكى گەرەت دەداتى، ھەرۋەھا ئەۋە دەبىنىت كە دەتۋانىت ژيانى بەرەۋ باشىر بەرىت .

۴- خۈۋ و پىشېنى نوپت لا دروست دەكەت ئەمەش ھاۋكارىت دەكەت كە ھەموو رۆژىك بەرەۋپىش بچىت ۋە خۆشى بىينىت لە ژيانى .

بەخىرىيىت بۇ جىيانىك كە گىرگىت پى دەدات

لە يەكەم رۆژۋە كە بىرىمدا پابەندىم بە روبەروبونەۋەى زېھنىۋە بۆ
ماۋەى دە رۆژ، تەنھا بۆ ماۋەى دوو رۆژ بەردەۋام بووم، بەلام پىت دەلىم كە
پابەندى دەرونى بە ئاستىكى بەرز و بەسوربون و ھەلدىن تا سەركەۋتن، ئەم
دە رۆژە بوو بە ئەزمونىك بۆ گۆرپىنى ژيانم، مەن دەزانم كە بە ھەلدىن ئاستى ئەو
سەرىستىيە بەدەست دەھىتى ۋەك مەن بەدەستم ھىئا .

ئىستەش جۆرىكى جىاۋازت پىشكەش دەكەم لە روبەروبونەۋەدا ..

ئەمە بانگەشتىنكى تايەتپە گەر وىست لىي پىت :

سەرەتاي ئەم كىيەمان بە بىرۆكەيەك دەست پى كىرد ئەۋىش ووتمان
باشىرىن رىگە بۆ چارەسەرى كىشەكانمان و بەدەستەننى سەركەۋتەنمان ئەۋەپە
كە ھاۋكارى كەسىك بىكەين كە ھالى لە ئىمە خراپتەر، كاتىك دەۋروبەر پىم
دەلەين ژيان چەند قورسە، ۋە چۆن كىشەكانيان ۋا دەردەكەۋن كە چارەسەرى
نە، يەكەم شىك كە مەن ئەنجامى دەدەم ئەۋەپە كە ھاۋكارىان دەكەم لە نەھىشتى
ئەم بىروباۋەرە دامەزراۋەى كە خويان پىرە گرتۈە .

داۋايەكى سانايان لى دەكەم : دەمەۋى بۆ ماۋەى رۆژىك يان دوو رۆژ
كىشەكانت لەبىر بىكەيت، ۋە لەۋ كەسە پروانىت كە لە بارىكى قورسەردايە، ۋە
ھاۋكارى ئەۋ كەسە بىكە بۆ ئەۋەى كەمىك بارى بەرەۋ باشىر بەرىت .

زۆرىيى جارى بار بىر ۋەلا مە دەرىئە ۋە : كەس ھەيە كېشە كەي لەمەن گەرەتەر بېت ؟! بەلام بەدلىيە ۋە ئەمە راست نىيە، گەر كارە كەت لەدەستدا، ئەوا بېرۇ بەدۋاى دايك و باۋكېكدا بگەرئى كە كورپىك يان كېچىكىيان لەدەست دايىت، گەر لەزۋرانبازى دايىت بۇ ئەۋەي داھاتت باشىر بگەيت تاكو بەشى بۇيۇى رۇزئەت بگات ، ئەوا كەسانىك دەۋزىتە ۋە كە لە شەقامە كاندا دەژىن و لە زۆرانبازىدان بۇ مانەۋە، گەر داخ لەدلىت بۇ لەدەستدانى پۇستىكى بەرز لە كارە كەتدا، ئەوا سەيرى ئەۋ كەسە بگە كەلەبەر دەرگاكاندا دانىشتە ۋ بەشۋىن لانەيە كدا دەگەرپىت كە لەسەرما گەرمى بگاتە ۋە .

بىرى ئى بگەرە ۋە تۇ چەند بەختت باشە .

زۆرىيە گرىمانەكان ئەۋەيە كە زىاتەر لە كەسىك ھەيە لەبارىكى زۆر قورسۇر دايە لەۋ بارەي كە ئىستا تۇرى تىاي .

ھاۋا كاريكردنىش دوو شت ئەنجام دەدات :

۱- كېشە كەت دەخاتە تەۋەرەيەكى دروستەۋە، دەكرېت بارە كەت كەمىك سوكت بېت، لە بەنرەتېشەۋە ئەۋ ئازايەتتە ناپايە دەبىنى كە دەۋرۋەر بەدەرى دەخەن لەكاتى روبروبونەۋەي رىگىرە گەرەكانى ژياندا .

دەرك بەۋەش دەكەيت كە بەردەۋام رىگەيەك ھەيە بۇ گورپىنى شتەكان بەرەۋ سەر كەۋتن .

۲- گەر كېشە كەش چارەسەر نەبېت گەر ئەۋ كارەي ئەنجامى دەدەيت تەنھا كەمكردنەۋەي خەمى كەسىك بېت لەگەن گرىگىيەدانى، ئەۋە فېر دەبېت كە تۇ ناتوانىت ديارىك بەخشىت بەبى ئەۋەي لەبەرەمبەرەۋە يەكېك ۋە رىگىرە كە دە ئەۋەندەي ئەۋ ديارىە دەبېت، لىرەدا مەبەستەم ئەۋە نىيە كە بۇ ماندوبونت

خەلات بىكرىت، بەلكو مەبەستم گەيشتە بە قولتۇن پىۋىستى مۇۋى ئەۋىش :
پىۋىستى ھەستىكرەنە بە بەخىشەن .

زۆر بە سانائى لەرپىگەي بەخىشەنە دەگەيت بە بەرزتۇن پەلەكانى
بەختەۋەرى، ۋە رازى دەبىت لە بەخىشەن بە دەۋرۋەرت .

كەۋاتە : چۆن بەشدارى دەكەيت ؟ ئايا قورسە ؟ بەدلىيەۋە نەخىر،
لەماۋەي ۲۴ كاتۇمىرى ئايندەدا يان لەماۋەي ھەفتەي ئايندەدا، دەستى ھاۋكارى
بۇ كەستىك درىژ بىكە، گەر نەشى ناسىت، بەپرواى تۆ بەم كارەت چ ھەستىك
لاى بەرامبەر دروست دەكەيت ۋە چ ھەستىك بۇ تۆش ئەنجام دەدات ؟.

بەلايەنى كەمەۋە ئەۋەت بىر دەھىتمەۋە كە بەراستى ژيانىت بەچىيەۋە
بەسراۋە، ۋە پىناسەي خۆت بىر دەھىتمەۋە، بەۋەي چەند رىژدارىت ۋ دەشزانىت
پىۋىستى مۇۋىيەكان بەچى پىر دەبىتەۋە، كە لە سىروشتى ھەمۋو مۇۋىكىدا ئەم
پىۋىستىيە ھەيە، بەمەش دەبىتە كەستىكى نۇ .

لەيۋە ھىمەن بەرەۋە دىيارىك بەخىشە بە خۆت، دىيارىك كە
شاىستەي ئەۋ كەسانەيە كە بەدلىراۋانىيەۋە دەبەخىشەن .

جا لەبەرئەۋەي پىكەۋە تەۋاۋ بوۋىن، داۋات لى دەكەم كارىكم بۇ ئەنجام
بەدەيت، پەيماڭ پىن بەدە كە بەباشى گىرنگى بەخۆت بەدەيت، چۈنكە چەندە لە
حاللىكى باشدا بىت باش دەتۋانىت بىەخىشەن، لەمەش باش ئەۋەيە سەر كەۋىت
لە قۇناغى گىرنگىدان بە خۇددت، ژيانىكى ئاناسايى بۇ خۆت دروست بىكە،
ئەمەش ھەر ئاسايە بەلام كەمىك پابەندى ۋ خۇشەۋىستى ۋ زانىيارىت بۇ زىاد
كردۋە .

بەئەرك نەيىت بۆم بىنوسە بۆ ئەۋەى پىم بىلىت ئەم شتانهى كە فېرى بويت
چۆن بەكارت ھىناۋە بۆ باشىز كىردنى ژيانى خۆت و دەۋرۈسەرت، چۈنكە مەن
بەشىۋەيەكى تايەتتى پەيۋەندىم بە تۆۋە ھەيە، تا ئەۋ چىركەساتەش دىت

(خاۋا رېگەكەت بۆ ئاسان بىكات، ۋە شەمال ۋا لى بىكات پالېشت بىت
لە كارەكەتدا، ۋە ۋا لە رۆژ بىكات بە رۆشنايى و گەرمىەكەى رۈوت رۆشن
بىكاتەۋە، ۋە ۋا لە باران بىكات بەھىمنى لە زەۋيەكەتدا بىبارىت، تا دىدارىكى تر،
خاۋا بىبارىزى)

(خوات لە گەل ۋ خاۋا بىبارىزى)

نزاىەك لە كلتورى ئىرلەندى كۆندا

ئەتقونى روبىنر

پيرست

لاره	بانه
۳	پشه کی
۴	چیرزکی پیاوړک ..
۱۰	بیرکردنه وهی ئیجایی بهس نیه
۱۳	وانه ی یه کهم: ههستکردن به بیده سولاتی چون چاره سهری ده کهیت ؟
۲۱	وانه ی دوهههه: فهشل بوونی نیه
۲۵	وانه ی سیههه: ناکړیت گه شه کردنت بوه ستیت. تو خواوونی برپاره کانی
۳۷	وانه ی چوارههه: بناغه ی بیروبو چونه کانت دابنی و دهر بچو!
۴۵	وانه ی پنجههه: نه وهی پیشینی ده کهیت به دههستی دههیت ..
۵۱	وانه ی شهههه: له پرسپاره کهتدا وهلام هشار دراوه ..
۶۱	وانه ی دهوتمه: سلاو له زوربهی حاله کانتدا ..
۶۷	وانه ی ههشههه: سهرههتی زمانه وانی بو سهر کهوتن ..

۷۱	وانەى ئۆيەم: ئايا رىگىرىك ھەيە لەبەردەم پىشكەوتىدا ؟
۷۵	وانەى دەيەم: ئامادەيىت .. بۆ دانانى .. ئامانچ !؟
۸۷	وانەى يانزە : ﴿ ۱۰ ﴾ رۆژى جەربەزەى زىھنى ..
۸۹	بەخىرىيىت بۆ جىھانىك كە گىرىگىت بى دەدات
۹۳	پىرىست

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

سہ ماہیہ روزنامہ

ہاوریم

وجہا عبیدلہ

نرخہ : ۲۵۰۰ دینارہ